

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

All Sports! Tampere

Monitoimiareenan mahdolliset urheilun suur tapahtumat

2020–2030

Matilda Salminen

Kulttuurituotannon koulutusohjelma (240 op)

05 / 2017

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Matilda Salminen	Sivumäärä 38 ja 5 liitesivua
Työn nimi All Sports! Tampere – Monitoimiareenan mahdolliset urheilun suurtahtumat 2020–2030	
Ohjaava(t) opettaja(t) Minna Hautio	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Tampereen kaupungin keskustahanke, Markus Joonas	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, mitä urheilun suurtahtumia tulevilla Tampereen Monitoimiareenalla kannattaisi järjestää sen ensimmäisen 10 toimintavuoden aikana. Opinnäytetyössä selvitettiin mahdollisia urheilutapahtumia kiinnostavuuden ja resurssien pohjalta, sekä tarkasteltiin urheilutapahtumia omana kulttuurituotannon alalajinaan. Tutkimuskysymykset olivat: <i>Mitä urheilun suurtahtumia monitoimiareenassa on mahdollista järjestää ja Mitä urheilun suurtahtumia monitoimiareenassa on kannattavaa järjestää.</i></p> <p>Opinnäytetyön tietopohjassa käsitellään Tampereen monitoimiareenaa, hieman monitoimiareenoiden historiaa sekä Tamperetta tapahtuma- ja urheilukaupunkina. Lisäksi tarkastellaan urheilutapahtumia yhtenä kulttuurituotannon alalajina, ja tutustutaan niihin olennaisena liittyvään hakuprosessiin.</p> <p>Työn tilaajana toimi Tampereen kaupungin keskustahanke, joka kunnallisella tasolla vastaa Monitoimiareenan toteuttamisesta. Työ suunniteltiin lisäksi vastaamaan myös Visit Tampere Oy:n tapahtumapalveluiden, Tampereen kaupungin suurtahtumatyöryhmän sekä Monitoimiareenan organisaation tarpeita. Tutkimusmenetelminä käytettiin neljää toisiansa tukevaa menetelmää.</p> <p>Tulosten perusteella nousi esiin 14 urheilun suurtahtumaa, jotka täyttivät työssä esitetyt kriteerit, sekä vastasivat tutkimuskysymyksiin. Nämä 14 tapahtumaa koostettiin tulosten käyttöönoton helpottamiseksi erilliseksi tapahtumasuunnitelmarungoksi, jossa on kerrottu lisäksi Monitoimiareenan osalta olennaisia seikkoja tapahtuman järjestämisen kannalta. All Sports! Tampere - tapahtumasuunnitelmarunko löytyy liitteenä opinnäytetyön lopusta.</p>	
Asiasanat suurtahtumat, monitoimiareena, urheilutapahtumat, urheilukilpailut	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Matilda Salminen	Number of Pages 38 and 5 appendix pages
Title The Arena 2020–2030: Potential Major Sports Events	
Supervisor(s) Minna Hautio	
Subscriber and/or Mentor The City of Tampere, Markus Joonas	
Abstract <p>Tampere, the third largest city in Finland, is going to build a new indoor multi-purpose Arena in the city centre. The Arena, with more than 13,000 seats, will be the most modern entertainment complex in Northern Europe hosting many music, entertainment and sports events each year. The objective of my study was to discover which major sports events could potentially be organized in the new Arena. The work was commissioned by the city of Tampere.</p> <p>In my thesis, I investigated potential events from two perspectives: Does the Arena have the facilities required by the event in question? and is it profitable to produce said events in the Arena? In order to find out if an event is profitable, I explored the popularity of sports in Finland and especially in Tampere. Based on the results I chose the most popular sports for further inspection. I studied the major events of said sports available for hosting in 2020-2030 and researched which events the Arena's facilities would be suitable for.</p> <p>The results show 14 events that could potentially be hosted in the Arena. To make the research results easy to use, I compiled a separate event guide that has information on venue requirements and includes some key facts about the events. The All Sports! Tampere -guide is attached at the end of the thesis.</p>	
Keywords major events, indoor arena, sports events, sports competitions	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 KESKEISET KÄSITTEET	7
3 TAMPERE JA MONITOIMIAREENA	9
3.1 Monitoimiareenoiden historiaa	9
3.2 Tampereen Monitoimiareena	10
3.3 Tampere tapahtuma- ja urheilukaupunkina	12
4 URHEILUTAPAHTUMAT	14
4.1 Erikoispiirteet	14
4.2 Kilpailuiden hakeminen	15
4.3 Tampereen kaupunki tapahtumien hakijana	17
5 MENETELMÄT	18
5.1 Benchmarking ja dokumenttianalyysi	18
5.2 Haastattelu	19
5.3 Trend Spotting	20
6 VALITUT URHEILUN SUURTAPAHTUMAT	21
7 POHDINTA	28
7.1 Menetelmien toimivuus	28
7.2 Tilaaajan palaute	29
7.3 Työn arvo ammattialalle	29
7.4 Lopuksi	30
LIITTEET	39

1 JOHDANTO

Urheilutapahtumien säännöllinen hakeminen, kisajärjestelyjen tehokas organisointi ja kisojen onnistunut toteutus ovat nousseet perinteeksi Suomessa. Urheilutapahtumat tuottavat järjestäjälleen kansainvälistä mainetta ja näkyvyyttä, sekä niiden vaikutukset ovat kytkeytyneet matkailuun, vapaa-ajan viettoon, yritystoimintaan, aluetalouteen ja kansalaistoimintaan. (Nylund, Laakso & Ojajärvi 2006, 9–11.) Urheilutapahtumien kaupallistuminen onkin saanut ne kilpailemaan katsojista muiden viihteen muotojen kanssa. Suurimmat urheilutapahtumat ovat muotoutuneet enemmänkin speaktaakkeleiksi joissa savu, ääni, videotaulut, musiikki ja valoefektit näyttelevät keskeistä osaa (Crawford 2004, 78–84).

Tampereelle on suunnitteilla uusi Monitoimiareena, josta on tarkoitus tulla maailmanluokan urheilu- ja tapahtumakeskus (Tampereen kaupunki 2016a). Yli 13 000 katsojapaikan Monitoimiareena on valmistuessaan Suomen suurin ja se tavoittelee miljoonan kävijän rajaa vuosittain (SRV 2016a). Kahden tunnin etäisyydellä Monitoimiareenasta asuu 3,7 miljoonaa suomalaista, joten sijainti on keskeinen. Monitoimiareena rakennetaan rautatien päälle tulevalle kannelle, johon lisäksi rakennetaan toimisto- ja liiketiloja, asuntoja, hotelli sekä toritilaa. (Tampereen kaupunki 2016a.)

Opinnäytetyössä tarkastellaan Monitoimiareenan mahdollisia tulevia urheilun suurtahtumia sen ensimmäisen 10 toimintavuoden aikana. Opinnäytetyöni kehittämiskysymykset ovat *Mitä urheilun suurtahtumia Monitoimiareenassa on mahdollista järjestää?* ja *Mitä urheilun suurtahtumia Monitoimiareenassa on kannattavaa järjestää?* Lisäksi tarkastelen urheilutapahtumia omana tapahtumatuotannon alalajinaan ja selvitän Tampereen kaupungin roolia urheilutapahtumien isäntäkaupunkina. Opinnäytetyö on jatkoa jo aikaisemmin tekemälleni kehittämistyölle, jossa listasin kansainvälisiä urheilun suurtahtumia, ja kartoitin niiden soveltuvuutta Tampereelle tapahtumapaikan ja paikallisten toimijoiden osalta. Tästä listauksesta on tarkoitus edellä mainittujen tutkimuskysymysten valossa ottaa tarkempaan analyysiin ne tapahtumat, joita Tampere on kiinnostunut hakemaan järjestettäväksi vuosille 2020–2030, ja myönnettäessään ne tulisivat toteutumaan uudessa Monitoimiareenassa.

Opinnäytetyöni varsinaisena tilaajana toimii Tampereen kaupungin keskustahanke. Keskustahankkeen tarkoituksena on toteuttaa kaupunkistrategian päämääriä Tampereen keskustan alueella, ja Kansi ja Areena-hanke on yksi keskustahankkeen kärkihankkeista (Tampereen kaupunki 2016b; Tampereen kaupunki 2016c, 9, 12–13). Työ on kuitenkin suunniteltu myös Visit Tampere Oy:n tapahtumapalveluiden, Tampereen kaupungin suur tapahtumatyöryhmän sekä tulevan Monitoimiareenan organisaation hyödynnettäväksi. Visit Tampere Oy on Tampereen kaupungin osakeyhtiö, jonka tapahtumapalvelut vastaavat muun muassa kaupungin suur tapahtumien haku- prosessien toteutuksesta ja tapahtumatoiminnan kehittämisestä Tampereella.

Opinnäytetyön tavoitteena on tarjota tilaajalle, Monitoimiareenan henkilökunnalle ja Tampereen kaupungin päättäjille tapahtumasuunnitelmarunko, jota voidaan hyödyntää jo tapahtumien haku- ja suunnitteluvaiheessa. Opinnäytetyön tuloksena syntyneen All Sports! Tampere-oppaan tavoitteena oli selkeyttää kokonaiskuvaa ja luoda opinnäytetyön tuloksista helposti lähestyttävä versio. Opas on opinnäytetyön lopussa liitteenä.

Opinnäytetyössä avataan ensimmäiseksi työn ymmärtämisen kannalta keskeisiä käsitteitä, minkä jälkeen käydään läpi Monitoimiareenan taustat ja Tampere tapahtumakaupunkina. Seuraavaksi esitellään kehittämistyössä käytetyt menetelmät, minkä jälkeen käsitellään urheilutapahtumia tapahtumatuotannon alalajina ja avataan siihen liittyviä keskeisiä asioita. Sitten esitellään tutkimustulokset eli tapahtumasuunnitelmarunkoon valikoituneet tapahtumat perusteluineen. Viimeinen luku sisältää tilaajan palautteen lisäksi pohdinnan työn onnistumisesta, menetelmien toimivuudesta ja työn arvosta ammattialalle.

2 KESKEISET KÄSITTEET

Tässä luvussa avataan opinnäytetyössä esiintyviä keskeisiä käsitteitä: monitoimiareena, urheilun suur tapahtuma, kansainvälinen lajiliitto ja kansallinen lajiliitto.

Monitoimiareena

Monitoimiareenalla tai monitoimihallilla tarkoitetaan yli 6000 katsomopaikan halleja, joita voidaan muokata käyttötarkoituksensa mukaisesti eri urheilulajien tapahtumiin sekä viihde-, messu- ja kongressitapahtumiin. Monitoimihalleilla on myös resurssien puolesta mahdollisuus kansainvälisiin tuotantoihin ja ne sisältävät TV-valmiuden. (Suomen jääkiekkoliitto Ry 2014). Jos erikseen ei muuta mainita, tässä työssä Monitoimiareenalla viitataan Tampereelle rakennettavaan monitoimihalliin.

Urheilun suur tapahtuma

Tässä työssä urheilun suur tapahtumalla viitataan kansainväliseen turnaukseen tai kilpailuun, jonka voittajalle tai voittajille myönnetään maailman- tai euroopanmestaruus (myöhemmin MM ja EM). Lisäksi opetusministeriö (2006) on Kansainväliset suur tapahtumat Suomessa -selvityksessään linjannut suur tapahtumien tunnusmerkeiksi seuraavat:

- Tapahtuma on kansainvälisesti säännöllisesti toistuva, ja sen saaminen perustuu pääsääntöisesti kansainväliseen hakuprosessiin; se voi myös olla kertaluonteinen tapahtuma.
- Se voi aiheuttaa lisärahoitustarvetta ja paineita ministeriöiden erillisarhoitukseen.
- Tapahtuman suuruuden kriteereitä voivat olla osallistujamäärä, medianäkyvyys, vaikuttavuus ja tapahtuman kokonaiskustannukset.
- Tapahtuma voi olla joko yleisölle avoin tai tiettyyn jäsenkuntaan kohdistuva, kuitenkin median kautta avoin tapahtuma.
- Sen eettinen perusta sekä arvopohja täyttävät yhteisesti sovitut kriteerit. (Mt.)

Opetusministeriön suur tapahtuman tunnusmerkkejä tullaan käyttämään työssä lisänä urheilun suur tapahtumia määriteltäessä.

Kansallinen lajiliitto

Kansallisella lajiliitolla tarkoitetaan etu- ja palvelujärjestöjä, jotka useimmiten koostuvat jäsenseuroistaan. Lajiliitot vastaavat kansallisesta kilpailutoiminnasta, edistävät lajin kilpailu-, valmennus ja harrastustoimintaa, sekä organisoivat osallistumisia kansainväliseen kilpailutoimintaan. (Suomen liikunta ja urheilu 2010, 5.)

Kansainvälinen lajiliitto

Kansainvälisellä lajiliitolla tarkoitetaan ylintä keskusjärjestöä, johon kansalliset lajiliitot kuuluvat. Lajista riippuen kansallisen ja kansainvälisen liiton välillä voi olla vielä maanosan lajiliitto, esimerkiksi eurooppalainen lajiliitto. Jäsenyytensä johdosta kansalliset lajiliitot ovat sidottuja näiden kansainvälisten järjestöjen sääntöihin. (Suomen liikunta ja urheilu 2010, 7.)

3 TAMPERE JA MONITOIMIAREENA

Nykypäivän urheiluareenat on suunniteltu vastaamaan entistä vaativampien kuluttajien tarpeita. Areenat ovat mukautumiskykyisiä, ja tarjoavat viihteen lisäksi muitakin oheispalveluita kuten ravintoloita. (Westerbeek, Smith, Turner, Emery, Green & van Leuween 2005, 2–3.) Tässä luvussa avataan lyhyesti monitoimiareenoiden historiaa, tutustutaan tarkemmin Tampereen Monitoimiareenaan sekä esitellään Tamperetta urheilu- ja tapahtumakaupunkina.

3.1 Monitoimiareenoiden historiaa

Ensimmäiset tunnusmerkit monitoimiareenoista ovat antiikin ajoilta asti. Antiikin roomalaiset ja kreikkalaiset rakensivat monen kymmenen tuhannen hengen amfiteattereita, jotka toimivat antiikin urheilukilpailuiden sekä teatterinäytösten tapahtumapaikkana (Newcomb 2015; Koski, Rissanen & Tahvainen 2004). Arkkitehtuuriltaan nämä areenat olivat hyvinkin samankaltaisia kuin nykyään, ovaalin muotoisia kenttiä joita katsomot ympäröivät. 340 eKr. rakennetulla Kreikan Nemean stadionilla oli kilpailijoita varten luodut pukuhuoneet, josta kuljettiin tunnelia pitkin katsomoiden alta stadionille. Stadion kuului Kreikassa jokaisen kaupunkivaltion perusvarustukseen. Tunnetuin näistä lienee Olympian lehdolle rakennettu urheiluareena, josta on lähtöisin nykypäivän suurin urheilutapahtuma: Olympialaiset. (Koski ym. 2004, 97, 101, 121.)

Ajatus urheiluareenasta lähti Roomasta ja Kreikasta leviämään 1800-luvulla ensimmäisten joukossa Britanniaan ja Australiaan, jossa tiettyjen urheilulajien kasvava suosio loi tarpeen suuren katsomokapasiteetin areenalle (Newcomb 2015). Esimerkiksi Australian suurin areena, vieläkin toiminnassa oleva Melbourne Cricket Ground, rakennettiin vuonna 1853 alun perin krikettiä varten, ja on tähän mennessä isännöinyt merkittäviä urheilu- ja viihdetapahtumia, kuten kesäolympialaiset ja Michael Jacksonin konsertin (Melbourne Cricket Ground 2017). Isossa-Britanniassa vuonna 1877 valmistunut Stamford Bridge-stadion oli ensimmäiset 27 toimintavuottaan yksinomaan yleisurheilun areena, kunnes jalkapallon suursuosion myötä se sai uuden haltijan Chelsea FC jalkapalloseurasta. (Chelcea FC 2017).

1900-luvun alussa areenat kehittyivät yhä enemmän tiettyjen urheilulajien näyttämöksi, profiloituen esimerkiksi jalkapallo- tai baseball-stadioneiksi (Newcomb 2015). Jalkapallojoukkue Manchester Unitedin otteluita varten vuonna 1910 rakennettu Old Trafford, sekä baseballseura New York Yankeesin kotistadion, vuonna 1923 rakennettu Yankee stadium, ovat esimerkkejä tämän aikakauden areenoista (Manchester United 2016; New York Yankees 2017). Vuonna 1910 Bostoniin rakennettiin koripalloa ja jääkiekkoa varten maailman ensimmäinen katettu monitoimiareena, Matthews Arena, joka on yhä aktiivisessa toiminnassa (Northeastern University 2015).

1950-luvun jälkeen tunnistettiin kiinnostus suuriin massatapahtumiin, jolloin areenoiden koko sekä käyttötarkoitus alkoivat kasvaa, ja ne suunniteltiin kaikkien tapahtumien toteutukseen. (Newcomb 2015.) Yksi maailman tunnetuimmista areenoista, Madison Square Garden rakennettiin vuonna 1968, ja se on vieläkin aktiivisessa toiminnassa. Madison Square Garden oli vuonna 2016 lipunmyynnillä mitattuna toiseksi käydyin areena maailmassa. (MSG Sports & Entertainment 2017; Pollstar 2017) Vuonna 1997 myös Suomi sai oman yli 10 000 katsomopaikan katetun areenansa, kun Helsinkiin rakennettiin siihen aikaan Euroopan nykyaikaisin monitoimiareena: Hartwall Areena. (Mennander 1997, 76–77).

Vuosituhanen vaihteessa koettiin, että ainoa taloudellisesti kannattava ratkaisu olisi rakentaa viihde- ja urheilukäyttöön soveltuvia monitoimiareenoita (Mennander 1997, 133). Tällä hetkellä maailman suurimman toiminnassa olevan, katetun areenan titeiliä kantaa 51 000 katsomopaikallaan vuonna 2014 Filippiineille valmistunut The Philippine Arena, joka isännöi paljon kirkollisia tapahtumia (Philippine Arena 2015). Suurin urheilua varten valmistettu rakennelma löytyy Indianapolisista Yhdysvalloista. Mottoriurheilulle omistetulle Indianapolis Motor Speedway -areenalle mahtuu 257 000 katsojaa. (Smart 2012.)

3.2 Tampereen Monitoimiareena

Ensimmäiset suunnitelmat Monitoimiareenasta Tampereella ulottuvat jo 10 vuoden taakse. Vuonna 2007 Monitoimiareenan rakentamista kaavailtiin Tampere-talon viereen, Sorsapuiston urheilukentälle. Areenan olisi pitänyt näiden suunnitelmien mu-

kaan valmistua jo vuonna 2012. (Harju 2007.) Vuonna 2009 julkaistiin ensimmäiset suunnitelmat Monitoimiareenasta rautatien päällä. Tuolloin Monitoimiareena kulki vielä nimellä Tampereen Keskusareena. (Aamulehti 2016.) Monitoimiareenan arkkitehtuurista on alusta asti vastannut kuuluisa arkkitehti Daniel Libeskind (Libeskind 2017). Seuraavan viiden vuoden ajan Monitoimiareenan lupa- ja rahoituskuvioita setvittiin, kunnes vuonna 2014 hankkeen pääkumppani vetäytyi hankkeesta, ja Tampereen kaupunki aloitti uuden yhteistyökumppanin etsimisen (Aamulehti 2016; Lehtinen 2014). Vuoden 2016 alussa julkistettiin, että kiinteistö- ja rakennusalalla toimivan SRV:n muodostama yritysryhmittymä jatkaa Kansi- ja Areenahankkeen kehittämistä (SRV 2016b). SRV:n mukaantulon jälkeen Monitoimiareena on kulkenut nimellä Kruunu ja alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen, sen yhteyteen on tulossa hotelli (Mäkinen 2016).

Nimensä mukaisesti Monitoimiareenan on tarkoitus olla monien erilaisten tapahtumien tapahtumapaikka. Monitoimiareenan puitteet mahdollistavat suurten urheilutapahtumien, konserttien, messujen sekä kongressien järjestämisen. Monitoimiareenan yhteyteen on myös tulossa Suomen toinen kasino, ja jääkiekkjoukkueet Ilves sekä Tappara siirtyvät käyttämään areenaa kotihallinaan. (Veikkaus 2016; SRV 2016b). Monitoimiareenan oheispalveluiden, kuten kasinon ja ravintoloiden on suunniteltu olevan auki ympäri vuoden, ei vain tapahtumapäivinä. Areenan tapahtumissa arvioidaan vierailevan miljoona kävijää vuosittain, joista lähes puolet olisivat ensikertalaisia. Urheilutapahtumissa on arvioitu vuosittain käyvän 140 000 uutta asiakasta. Näin laskettuna Monitoimiareenan urheilutapahtumat olisivat toiseksi käydyin tapahtumaryhmä heti konserttien jälkeen (SRV 2016a; Deloitte 2015).

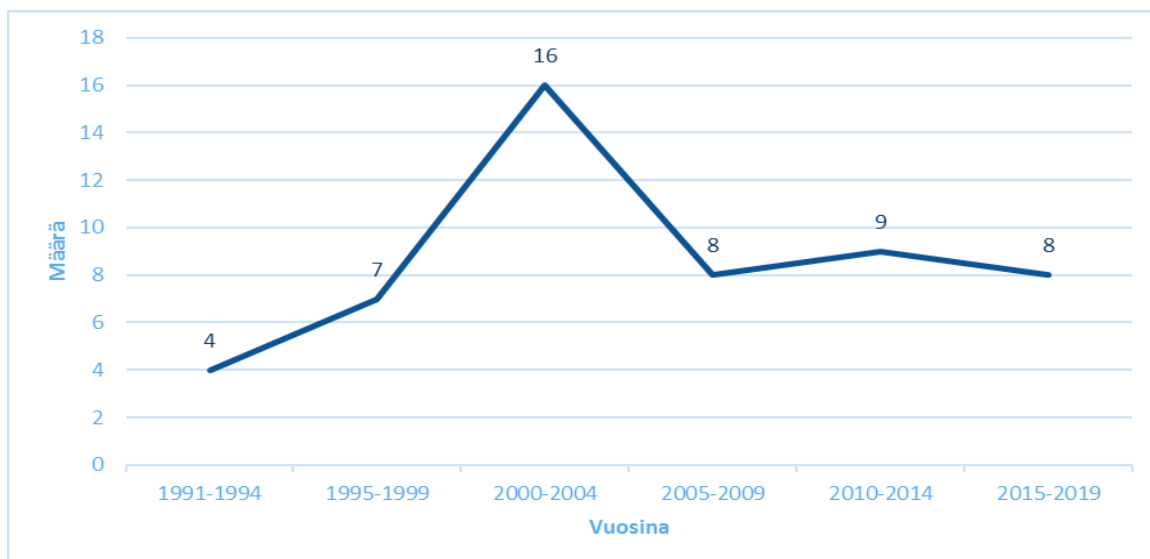
Tällä hetkellä Monitoimiareena on viimeisiä sijoittajapäätöksiä vailla. Hankkeen toteutumista ovat hidastaneet muun muassa keskeneräinen oikeusprosessi, joka on vaikuttanut merkittävästi sijoittajapäätöksiin. Lopullinen toteuttamispäätös on tarkoitus tehdä vuoden 2017 kesän aikana. Rakentamisen on tarkoitus alkaa vuoden 2017 kesällä tai alkusyksystä, jolloin Monitoimiareena olisi valmis käyttöönotettavaksi loppukesästä vuonna 2020. (SRV 2017; Koponen 2017)

3.3 Tampere tapahtuma- ja urheilukaupunkina

Tampereen kaupungin visiona on olla Suomen mielenkiintoisin tapahtumakaupunki, ja yksi Pohjoismaiden johtavista tapahtumakeskuksista vuoteen 2025 mennessä. Tampere tapahtumakaupunkina haluaa houkutella kävijöitä ympäri vuoden kaikkialta Suomesta. Tampereella pyritään järjestämään vuosittain kansainvälisiä urheilu- ja kulttuuritapahtumia sekä messuja ja kongresseja. Kaupunki panostaa aktiivisesti myös tapahtumien hakemiseen. (Tampereen kaupunki 2015a, 6.)

Urheilukaupunkina Tampereella on pitkät perinteet. Monet eri lajien edustamat urheiluseurat harjoittavat aktiivista toimintaa Tampereen ympäristössä: seuroja on yli 200, ja jäseniä niissä yhteensä yli 60 000. Tampere on toiminut isäntäkaupunkina monissa kansainvälisissä urheilutapahtumissa, ja kilpailutapahtumien haku on vuosittaista toimintaa. (Tampereen kaupunki 2015b, 8.)

Tilastoitua tietoa Tampereen isännöimistä urheilutapahtumista löytyy 1900-luvun lopusta alkaen, jolloin Tampereella järjestettiin keskimäärin pari urheilun suur tapahtumaa vuodessa. Vuosituhannen vaihteen jälkeen määrä kasvoi huomattavasti, keskiarvon ollessa yli kolmessa tapahtumassa vuosittain. Määrällisesti mitattuna huippuvuosi oli 2004, jolloin Tampere toimi isäntäkaupunkina kuudelle urheilun suur tapahtumalle. Tämän jälkeen määrä on palannut takaisin muutamaan tapahtumaan vuodessa. (Tampereen kaupunki 2007; Tampereen kaupunki 2017.) Vaikka tapahtumat ovat olleet määrällisesti laskussa vuoden 2005 jälkeen, järjestetyt tapahtumat ovat profiililtaan suurempia ja merkittävämpiä, kuin suurin osa vuoden 2004 tapahtumista. Tampereen kaupunki vaikuttaisikin panostavan ennemminkin muutamaan suurempaan tapahtumaan vuodessa kuin monen pienemmän tapahtuman hakemiseen samalle vuodelle.

Kuvio 1: Tampereen isännöimät urheilun suurtapahtumat (Tampereen kaupunki 2007; Tampereen kaupunki 2017).

4 URHEILUTAPAHTUMAT

Tässä kappaleessa avataan urheilutapahtumien erikoispiirteitä kulttuuritapahtumiin verrattuna, ja urheilutapahtumiin olennaisesti liittyvää hakuprosessia. Lisäksi tarkastellaan Tampereen kaupungin käytäntöjä urheilutapahtumien hakemisessa.

4.1 Erikoispiirteet

Urheilutapahtumajohtamisen rooli on kansainvälisten huipputapahtumien myötä kasvussa Suomessa (Nenonen 2013, 38; Eteläaho 2009, 13). Yhdysvalloissa ja muualla Euroopassa urheilutapahtumien johtaminen on jo pitkään kuulunut yliopistojen koulutustarjontaan, kun taas Suomessa urheilutapahtumien koulutus koetaan vielä joko puutteelliseksi tai tarpeettomaksi. Suomessa on kuitenkin vuosituhanteen vaihteen jälkeen järjestetty huomattavan suuria urheilutapahtumia, joten urheilutapahtumien johtamisen arvostus ja osaaminen ovat oletettavasti kasvussa. (Nenonen 2013, 38.)

Urheilujohtamista tutkineen Juho Nenosen mukaan (2013, 23) ammattilaisurheilussa on paljon kulttuurituotantoon rinnastettavia piirteitä. Urheilujohtamisen koulutustarveselvityksestä käy ilmi, että urheilua tulisi johtaa kulttuurituotannon lainalaisuuksien mukaan. Urheilukonteksti asettaa kuitenkin joitakin erikoispiirteitä, joiden vuoksi urheilutapahtumat eivät sovi täysin muiden kulttuurituotantojen muottiin:

Suomessa urheilu on enenevässä määrin kaupallistuvaa toimintaa mutta kaupallisuus aiheuttaa myös haasteita. Urheilun johtotehtävissä työskentelevät henkilöt tulevat usein urheilupiireistä, eikä heillä välttämättä ole tehtävään vaadittavaa kokemusta tai koulutusta, esimerkiksi markkinointi tai jo edellä mainittu tapahtumajohtaminen. (Nenonen 2013, 3–11.) Johtotehtäviin nousemisen urheilun sisältä vahvistaa myös tutkimus urheilujohtajien urapolusta. Nina Laakso (2016, 161–162, 167–168) esittää tulosten valossa asian enneminkin normiksi kuin poikkeukseksi.

Tunne ja intohimo ovat usein vahvasti läsnä urheilussa ja niitä pidetäänkin yhtenä tärkeimmistä ominaisuuksista urheilun johtotehtävissä (Nenonen 2013, 12; Laakso

2016, 166). Tunteet voivat vaikuttaa myös negatiivisesti, jolloin niiden sokaisemana voidaan tehdä huonoja päätöksiä esimerkiksi taloudellisesti. Toisaalta yrityspuolella tavoitteena on yleensä talouden maksimoiminen, joka määrittää menestyksen, mutta urheilupuolella menestys on usein sidottu urheilulliseen menestykseen, joka ei välttämättä takaa taloudellisesti parasta lopputulosta. (Nenonen 2013, 12) Yksi urheilun keskeisistä ominaisuuksista on lopputuloksen epävarmuus, joka liittyy läheisesti tunteen merkitykseen. Koskaan ei tiedetä ennalta ottelun, suorituksen tai mestaruuden lopputulosta, mikä vetoaa katsojiin. (Kuorikoski 2016, 17.)

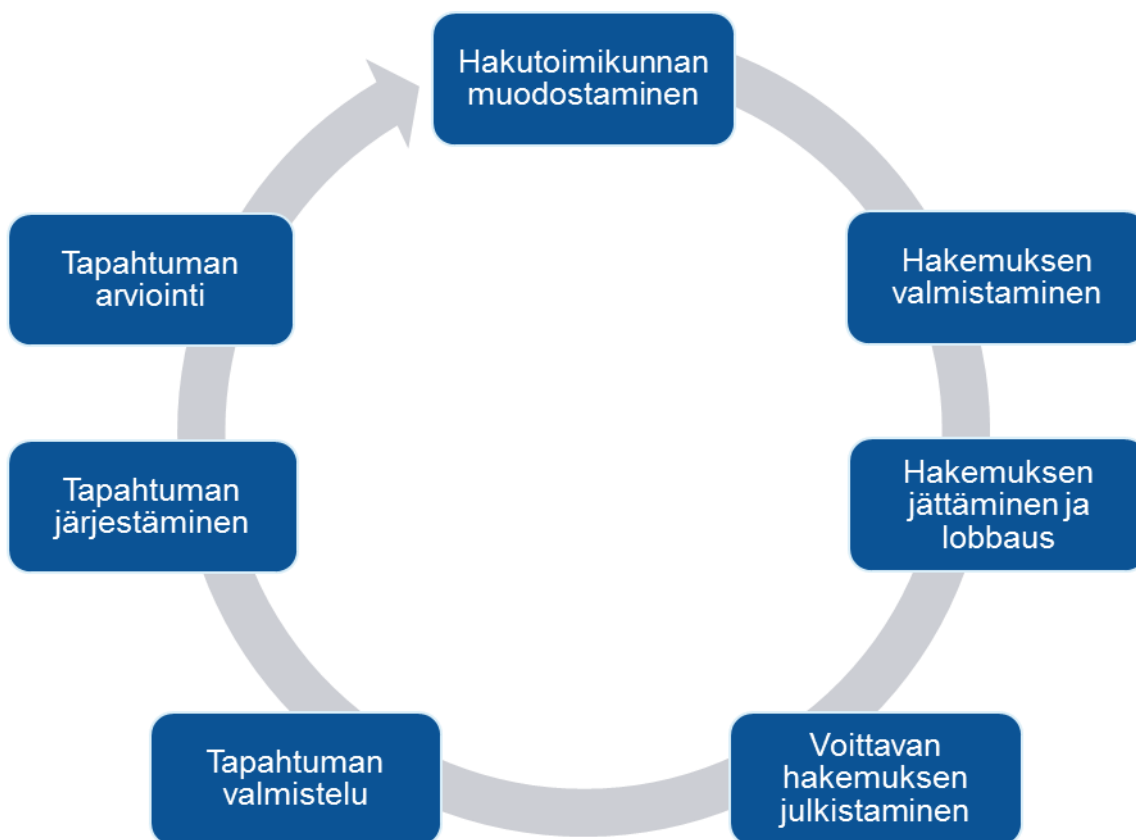
Urheilussa on myös paljon moraaliseettisiä ongelmia kuten vedonlyönti, doping, rahanpesu ja korruptio, mikä erottaa sen muusta kulttuuri- ja yritystoiminnasta (Nenonen 2013, 19). Vuonna 2014 koko urheilumaailmaa kohautti paljastukset venäläisten urheilijoiden järjestelmällisestä dopingin käytöstä, johon Venäjän valtio liitettiin myös mukaan (MTV 2016). Skandaalin johdosta Venäjä menetti lukuisia urheilun suurtahtumia, kuten kolmet ampumahiihdon arvokilpailut, ja kahdet yleisurheilun arvokilpailut (Hakola 2017; Parkkinen 2015). Toinen hyvä esimerkki urheilutoiminnan eettisyydestä löytyy kotimaasta: kaudella 2011 paljastui suomalaisen jalkapallon lahjuskandaali, kun huomattava määrä Veikkausliigan pelaajia ja toimihenkilöitä jäi kiinni otteluiden lopputulosten ennalta sopimisesta, sekä lahjusten vastaanottamisesta. Vyyhdin taustalla oli vedonlyöntivilppi: koko rikollista lahjustoimintaa hallinnoi Singaporelainen vedonlyöntiyritys, joka tienasi lyömällä vetoa kyseisten otteluiden ottelutahtumista (Ilta-Sanomat 2012a).

4.2 Kilpailuiden hakeminen

Kehittämistehtävässäni tutustuin yli 500 urheilun suurtahtumaan ja niiden hakemiseen. Kokemukseni mukaan kansainvälisten lajiliittojen järjestämien urheilun suurtahtumien hakuprosessi noudattaa pääsääntöisesti samaa kaavaa. Tapahuman omistaja, usein kansainvälinen lajiliitto, julistaa haun kyseiseen tapahtumaan alka-neeksi keskimäärin muutamaa vuotta aikaisemmin. Hakuaika on riippuvainen tapahuman koosta, esimerkiksi kesäolympialaisten haku avataan noin 10 vuotta ennen itse tapahtumaa, kun taas uimahyppyjen MM-kisoihin hakemus tulee toimittaa vain vuotta aikaisemmin (IOC 2017; FINA 2017).

Hakemuksen tekoa helpottaakseen useilta kansainvälisiltä lajiliitoilta löytyy erillinen opas (engl. bidding manual) jossa on määritelty mitä tietoja hakemuksen tulee sisältää. Tyypillisesti hakemukseen vaaditaan teknisiä seikkoja, joita ovat muun muassa tiedot tapahtumapaikasta, säästä ja ilmastosta sekä julkisesta liikenteestä (Westerbeek ym. 2005, 130–131). Hakijana toimii usein kansallinen lajiliitto ja/tai kaupunki, mutta esimerkiksi kansainvälinen lentopalloliitto ottaa vastaan hakemuksia myös yrityksiltä ja yksityisiltä toimijoilta (FIVB 2016, 10). Nykyisin on myös yleistynyt käytäntö jakaa varsinkin suurimmat tapahtumat usean kaupungin kesken. Esimerkiksi jalkapallon EM-kilpailut pelataan vuonna 2020 yhteensä 13 eri kaupungissa (MTV 2014).

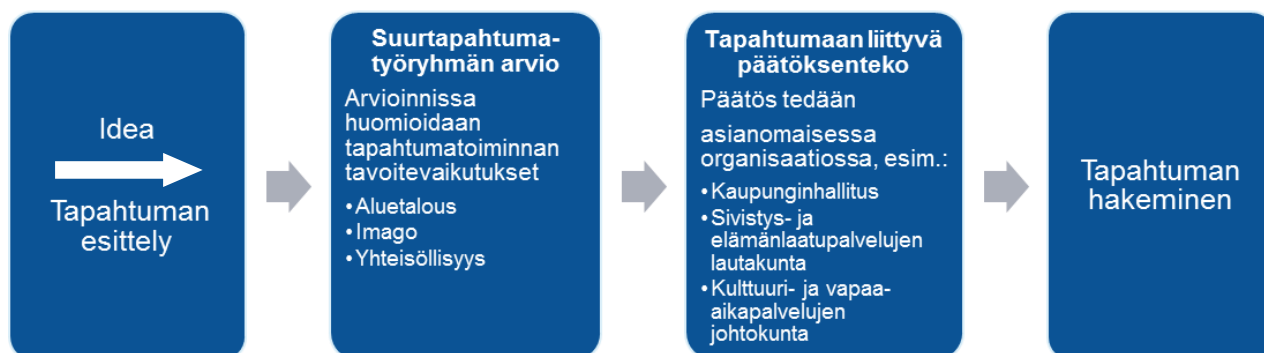
Hakuajan umpeuduttua kansainvälinen lajiliitto valitsee järjestäjän tai jatkoonpääsijät, joiden kanssa yhteistyötä vielä tarkemmin kartoitetaan. Kansainvälinen lajiliitto voi esimerkiksi toteuttaa vierailuja hakijapaikkakunnille ennen lopullisen päätöksen tekoa. Päätökseen tapahtuman järjestäjästä vaikuttavat hakemuksen lisäksi usein myös yhteisön ja median tuki, sekä järjestäjän suhteet kansainväliseen lajiliittoon (Westerbeek ym. 2005, 131).

Kuvio 2: Onnistuneen hakemuksen elämänkaari (Ingerson & Westerbeek 1999).

4.3 Tampereen kaupunki tapahtumien hakijana

Urheilun suurtapahtumien hakuprosessin Tampereella käynnistää tapauskohtaisen arvionsa perusteella Tampereen kaupungin suurtapahtumatyöryhmä ja tapahtumahaun käytännön järjestelyistä vastaa Visit Tampere Oy:n tapahtumapalvelut (Tampereen kaupunki 2015c, 22). Tapahtumapalveluissa esimerkiksi koostetaan tarvittavat hakumateriaalit.

Kuvio 3: Tampereen kaupungin hakuprosessi

Kaikki tapahtumat joiden hakemiseen Tampereen kaupunki osallistuu, arvioidaan tavoitevaikutusten pohjalta. Lisäksi arvioidaan tapahtumiin kohdistuvat riskit, toimijakenttä sekä tapahtumainfrastruktuurin sopivuus. Tampereen kaupungin (2015c, 22–23) tavoitevaikutukset ovat:

- aluetalous: osallistujien määrä, yleisömäärä, yöpymisten määrä
- imago: kansallinen ja kansainvälinen näkyvyys tiedotusvälineissä
- yhteisöllisyys: paikallisten yhdistysten ja yritysten valmius ja halu osallistua tapahtuman toteutukseen. (Mt.)

5 MENETELMÄT

Tässä työssä kehittämismenetelminä on käytetty neljää menetelmää, benchmarkingia, haastattelua, dokumenttianalyysia ja trend spottingia.

5.1 Benchmarking ja dokumenttianalyysi

Benchmarking tai esikuva-arviointi tarkoittaa kehittämismenetelmää, jossa verrataan omaa kehittämisen kohdetta toiseen kohteeseen (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 43). Benchmarkingin avulla voidaan arvioida toiminnan tehokkuutta, minkä on tarkoitus vastata opinnäytetyön toiseen tutkimuskysymykseen tapahtumien kannattavuudesta (Karlöf, Lundgren & Froment 2003, 38). Benchmarkingiin liittyy vertailtavan kohteen soveltaminen omaan toimintaan (Ojasalo ym. 43). Tämä on otettu opinnäytetyössä huomioon niin, että kaikkia vertailtavia kohteita on analysoitu vielä erikseen Tampereen toimintaympäristön kannalta.

Tässä työssä vertailtavia kohteita ovat olleet alustavasta tarkastelusta tarkempaan arviointiin päätyneiden tapahtumien edellisinä vuosina käydyt kilpailut. Tiedot edellisistä järjestysvuosista ja kilpailuista on hankittu kansainvälisten lajiliittojen tapahtumakalentereista ja materiaalipankeista. Vertailtavista tapahtumista on otettu huomioon 1990-luvun jälkeen toteutuneet tapahtumat, ja eniten painoarvoa on annettu niille, jotka järjestettiin Suomessa.

Opinnäytetyössä benchmarking pohjautuu pitkälti dokumenttianalyysiin. Dokumenttianalyysi on kehittämismenetelmä, jonka avulla on mahdollista kerätä hyödyllistä tietoa kehittämisen kohteesta. Dokumenttianalyysissa käytettäviä dokumentteja voivat olla esimerkiksi muistiot, raportit, tiedotteet, www-sivut, tai lehtiartikkelit. Dokumenttianalyysissa kehittämistyön menetelmänä keskeistä on lähdekritiikki kerättävän aineiston luotettavuuden suhteen. (Ojasalo ym. 2015, 43.)

Dokumenttianalyysi yhdistyi benchmarkingiin niin että vertailtavista kohteista etsittiin niihin liittyviä dokumentteja. Työssä käytettyjä dokumentteja ovat muun muassa

www-sivut, lehtiartikkelit ja jo käytyihin kilpailuihin liittyvät pöytäkirjat, joista on pyritty keräämään tietoja esimerkiksi tapahtumien katsojamääristä. Lisäksi kerättiin kansainvälisten lajiliittojen vaatimukset koskien tapahtumapaikkaa. Materiaalit ovat lähöisin kansainvälisiltä lajiliitoilta, mutta ne on kerätty kansallisten lajiliittojen kautta. Vaatimuksista selvitettiin, onko resurssien puolesta tapahtuman järjestäminen monitoimiareenassa mahdollista. Pääpiirteet tapahtumapaikan vaatimuksista liitettiin myös tapahtumasuunnitelmarunkoon.

5.2 Haastattelu

Opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmänä toteutettiin yksi teemahaastattelu. Teemahaastattelu tarkoittaa haastattelua, jossa haastatteluteemat on suunniteltu etukäteen, mutta sanamuodot sekä kysymysten järjestys saattavat vaihdella. (Ojasalo ym. 41). Haastattelu valittiin menetelmäksi, koska kerätyllä tiedolla pyrittiin saamaan yksityiskohtaista tietoa suomalaisten kiinnostuksesta eri urheilulajeihin, eikä sitä ollut muualta saatavissa.

Haastateltava oli Sponsor Insight Finlandin tutkimusjohtaja Klaus Virkkunen. Sponsor Insight (2017) on yritys, joka toteuttaa tutkimuksia liittyen mediaseurantaan, väestöön sekä tapahtumiin. Viimeisen 12 vuoden aikana yritys on toteuttanut vuosittain Sponsor Navigator tutkimuksen, jolla pyritään selvittämään suomalaisten kiinnostusta sponsoroitaviin kohteisiin. Yksi tutkimuksen keskisimmistä teemoista on urheilu ja sen toimintaympäristö. (Sponsor Insight 2017.) Haastattelun tavoitteena oli yhdessä asiantuntijan kanssa tarkastella Sponsor Navigator -tutkimuksen tuloksia, sekä niitä keskenään vertailemalla selvittää, mitkä urheilulajit ovat nostaneet kiinnostustaan Suomessa. Haastattelu liittyi läheisesti myös opinnäytetyössä käytettyyn Trend Spotting -menetelmään.

Lisäksi kerättiin valikoituneiden urheilun suur tapahtumien lajeja edustavilta toimijoilta sähköpostitse tai puhelimitse kommentti oppaaseen. Kommentti pyydettiin antamaan Tampereesta tapahtuma- ja urheilukaupunkina. Vastaajat olivat toimenkuvansa puolesta tapahtumien kanssa keskeisesti tekemisissä.

5.3 Trend Spotting

Trend Spotting, eli kehitystrendien seuraaminen on kehittämistyössä käytetty menetelmä, jossa eri tapoja hyödyntämällä pyritään seuraamaan, mitä maailmalla tapahtuu ja minkälaisia muutoksia tulevaisuudessa on havaittavissa. Trend Spotting ei ole itsessään selkeästi kuvattava menetelmä, vaan se koostuu useista eri tavoista, kuten median seuraaminen ja matkustelu. Trend Spotting toimii usein muiden menetelmien tukena. (Ojasalo ym. 2015, 45).

Trend Spotting valikoitui opinnäytetyössä käytettäväksi menetelmäksi, koska sen koettiin vastaavan yhdessä muiden menetelmien kanssa tutkimuskysymykseen tapahtumien kannattavuudesta. Hartwall Areenan entinen toimitusjohtaja, ja yksi Monitoimiareenan taustavaikuttajista, Mika Sulin linjaa suureksi virheeksi, että tapahtumia suunnitellaan vain yksi kausi kerrallaan (Mennander 1997, 149). Pitkän aikavälin suunnittelu näkyy myös opinnäytetyön tapahtumasuunnitelmarungossa, joka sijoittuu vuosille 2020–2030. Monitoimiareenassa ei kuitenkaan ole tarkoitus järjestää jokaista Tampereen talousalueen tapahtumaa, vaan vain ne, jotka yleisön ja median kiinnostavuuden perusteella edellyttävät suurta hallikapasiteettia. Näin ollen ovat tulevaisuuden urheilutrendien tarkastelu ja yleisön kiinnostuksen selvittäminen avainasemassa, jotta tapahtuman järjestäminen olisi kannattavaa sen järjestäjätahoille.

Tulevaisuuden urheilutrendien kartoittamisessa, ja yleisön kiinnostavuuden selvittämisessä on käytetty Sponsor Insight Finlandin Sponsor Navigator -tutkimuksen tuloksia ja tutkimusjohtaja Klaus Virkkusen haastattelua. Lisäksi on hyödynnetty tilaajan kokemusta ja tuntemusta Tampereen alueen kohderyhmästä, koska tapahtumien asiakasryhmä koostuu suurimmaksi osaksi tapahtumapaikan talousalueen asukkaista.

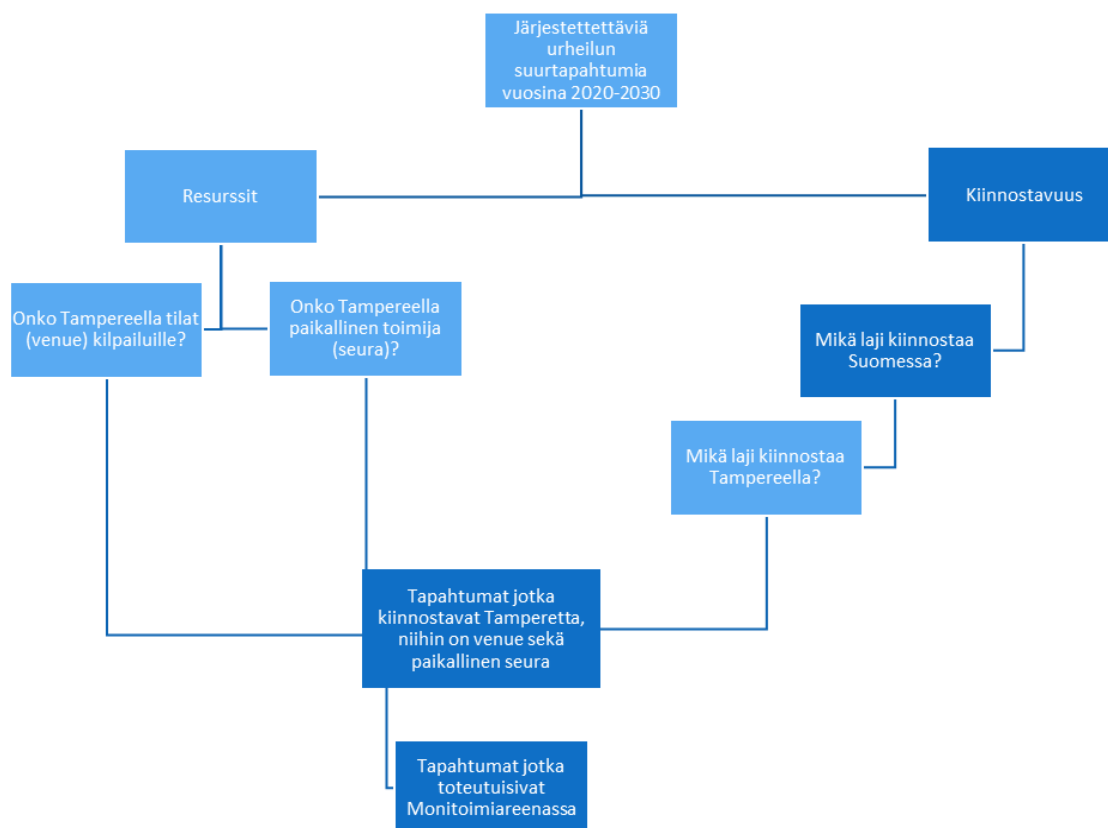
6 VALITUT URHEILUN SUURTAPAHTUMAT

Tapahtumasuunnitelmarungossa esiintyvät urheilun suur tapahtumat on valittu kehittämiskysymysten, *Mitä urheilun suur tapahtumia Monitoimiareenassa on mahdollista järjestää?* ja *Mitä urheilun suur tapahtumia Monitoimiareenassa on kannattavaa järjestää?* tulosten perusteella. Urheilulajien kiinnostavuutta Suomessa selvitettiin Sponsor Navigator tutkimuksen sekä tutkimusjohtaja Klaus Virkkusen haastattelun avulla. Virkkusen (2017) mukaan lajin kiinnostukseen Suomessa vaikuttaa merkittävästi kaksi tekijää: näkykö laji televisiosta ilmaisilla kanavilla, ja tuleeko lajissa menestystä. Nämä seikat on myös otettu huomioon tapahtumia valittaessa. Koko Suomea kiinnostavista urheilulajeista poimin ne, jotka tilaajan tuntemuksen mukaan kiinnostavat juuri Tampereen alueella. Tilaajan näkemystä Tampereen alueen kiinnostavuudesta olin selvittänyt jo kehittämistehtävässäni, jossa lajit pisteytettiin asteikolla 1–5 kiinnostuksen mukaan. Opinnäytetyöhön päätyivät lajit, jotka olivat saaneet arvosanaksi 4 tai 5.

Kun valitut urheilulajit olivat selvillä, kokosin niiden kohdalla toteutuvat tapahtumat aikaväliltä 2020–2030. Toteutuneet tapahtumat olin jo aikaisemmin selvittänyt kehittämistehtävässäni. Tapahtumien tuli lisäksi täyttää tässä työssä mainitut urheilun suur tapahtumien kriteerit. Kriteerit täyttävistä tapahtumista tarkastelin edellisten vuosien tapahtumia, ja pohdin onnistumista mm. kävijämäärien perusteella. Näin sain vastaukset tutkimuskysymykseen *Mitä suururheilutapahtumia Monitoimiareenassa on kannattavaa järjestää?*

Tutkin tapahtumia myös resurssien puitteissa: onko tapahtuman järjestäminen mahdollista Tampereella ja Monitoimiareenassa? Tapahtuman järjestämiseen Tampereella vaaditaan sopiva tapahtumapaikka sekä järjestelyissä auttava paikallinen toimija, usein kyseistä lajia harjoittava urheiluseura. Kehittämistehtävässäni olin jo selvittänyt paikallisia toimijoita sekä tapahtumapaikkaa katsomokapasiteetin osalta, ja tarkempaan analysointiin päätyivät ne tapahtumat, jotka tulisivat toteutumaan Monitoimiareenassa. Varmistuakseni tapahtumapaikan sopivuudesta, hankin tarkemmat venue-vaatimukset kansainvälisten lajiliittojen hakuoppaista tai tapahtumamanuaaleista. Tämä työosuus vastasi toiseen tutkimuskysymykseen *Mitä suururheilutapahtumia*

tumia Monitoimiareenassa on mahdollista järjestää? Jäljelle jääneet 14 tapahtumaa koostin erilliseksi tapahtumasuunnitelmarungoksi, joka on lopussa opinnäytetyön liitteenä.

Kaavio 4: Kehittämistyön ja opinnäytetyön suhde ja tapahtumien valikoitumisprosessi

Elektronisen urheilun MM-kilpailut

Elektroninen urheilun kasvu ja kiinnostus Suomessa on ollut, ainakin nuorten miesten keskuudessa, räjähdysmäistä viime vuosina. Isot urheiluseurat ovat ottaneet elektronisen urheilun mukaan lajivalikoimaansa, mikä kertoo luottamuksesta lajin kasvuun. (Virkkunen 2017.) Lajia seurataan maailmanlaajuisesti, sen painopisteen ollessa Aasiassa. Vuonna 2014 elektronista urheilua pelasi tai seurasi yli 205 miljoonaa ihmistä (Casselmann 2015.) Suomen suurin tietokonefestivaali Assembly on vuodesta toiseen kerännyt tuhansia lajin seuraajia ja kilpailijoita paikalle, ja kasvusuunta on ylöspäin (Lapintie 2015). Suomi on myös kansainvälisesti menestynyt hyvin arvoturnauksissa (Hämäläinen 2016). Suomessa lajia harrastaa arviolta kymmeniä tuhansia, ja pelaamista täyspäiväisesti elantonsa saanniksi harjoittaa parikymmentä kilpailijaa (Kapiainen 2017).

Joukkuevoimistelun MM-kilpailut

Suomessa voimistelu on todella iso laji. Harrastajamäärät ovat suuria, ja se kiinnostaa penkkiurheilijoiden lisäksi erityisesti nuoria naisia, jotka eivät välttämättä ole muiden suurten urheilulajien kuluttajia. (Virkkunen 2017.) Suomessa on järjestetty joukkuevoimistelun MM-kilpailuja useasti, ja viime kerralla Lahdessa vuonna 2013 finaali käytiin loppuunmyydylle areenalla (Suomen Voimisteluliitto 2016a). Seuraavan kerran joukkuevoimistelun MM-kilpailut käydään Suomessa toukokuussa vuonna 2017. Tampereella on jo vahvat kytkökset joukkuevoimisteluun, vuoden 2015 maailmanmestari oli Tamperelainen joukkue Minetit Tampereen voimistelijoista (Tampereen Voimistelijat 2017).

Jääkiekon MM-kilpailut

Jääkiekko on Suomen suosituin urheilulaji ja sillä on 190 000 aktiivista harrastajaa (Suomen jääkiekkoliitto 2017). Suomessa on viimeksi järjestetty MM-kilpailut vuonna 2013, yhdessä Tukholman kanssa. Tuolloin yli 301 000 katsojaa seurasi otteluita Helsingin Hartwall areenalla. Otteluita seurasi television välityksellä 937,52 miljoonaa katsojaa. (Ilta-Sanomat 2012b.) Kilpailut olivat myös taloudellisesti kannattavat, jääkiekkoliitto nettosi kilpailusta 8,2 miljoonaa ja Helsingin alue hyötyi kilpailuista epäsuorasti 46 miljoonaa euroa (Alavalkama 2013). Tampere on tunnettu kiekokokaupunkina. Suomen ensimmäinen jäähalli on Tampereen Hakametsän jäähalli, jossa käytiin myös ensimmäiset jääkiekon MM-kilpailut Suomessa. Tampere on tällä hetkellä ainoa paikkakunta, jossa pelaa kaksi miesten pääsarjatason joukkuetta: Ilves ja Tappara. (Tampereen kaupunki 2015.)

Jääkiekon nuorten MM-kilpailut

Vuoden 2016 jääkiekon nuorten kotikisat aiheuttivat poikkeuksellisen reaktion Suomessa ja nosti jääkiekon kiinnostuksen ennätyslukemiin (Virkkunen 2017). Suomen voittaessa MM-kultaa, finaalia pelkästään kotimaassa seurasi parhaimmillaan liki 2,5 miljoonaa katsojaa (Yle 2016). Tapahtuma oli myös lipunmyyntimenestys: ennen kuin kilpailut olivat ehtineet edes alkaa, oli 185 000 myydyllä lipulla tehty Euroopan ennätys nuorten kisoissa (Laakkonen 2015). Yhteensä kisoja seurasi paikan päällä 215 225 katsojaa (IIHF 2016).

Koripallon EM-kilpailut

Koripallon ympärillä on viime vuosina tapahtunut paljon, jonka vuoksi lajin kiinnostus on tällä hetkellä kovassa kasvussa Suomessa. Lapset ja nuoret valikoituvat yhä enemmän joukkuelajeihin yksilölajien sijasta. (Virkkunen 2017.) Koripallon maajoukkue sai poikkeuksellisen suuren nosteen, kun vuoden 2014 MM-kisoissa 8000 fania matkusti Espanjaan kannustamaan Suomea (Husu 2014). Koripallon harrastajamäärät ovat myös kasvussa, ja viime kaudella koripallolla oli rekisteröityneitä harrastajia 17 110, joka on enemmän kuin koskaan aikaisemmin (Suomikoris 2016; Palojärvi 2016).

Lentopallon MM-kilpailut

Lentopallo on Suomessa selkeästi pienempien paikkakuntien laji, mutta muiden palloilulajien tapaan sekin on nosteessa. Lentopallon kohderyhmä on hieman vanhempiä kuin muiden palloilulajien, mutta toisaalta se on myös ostovoimaisempaa. (Virkkunen 2017.) Koripallon tapaan myös lentopallon maajoukkueen ympärillä on aktiivinen kannattajakunta. 5000 fania matkusti Suomen joukkueen mukana vuoden 2014 MM-kilpailuihin (Ilta-Sanomat 2014). Lentopallon MM-kilpailuja televisoidaan yli 2000 tunnin edestä, ja ne keräävät 800 miljoonaa katsojaa ympäri maailman (FIVB 2016). Viimeksi tapahtuma järjestettiin Puolassa vuonna 2014, keräten paikan päälle yhteensä 563 236 eli yli puoli miljoonaa katsojaa (FIVB 2014).

Lentopallon EM-kilpailut

Edellisen kerran lentopallon EM-kisat on järjestetty vuonna 2015 Bulgariassa ja Italiassa, tuolloin finaalia seurasi paikan päällä 10 500 katsojaa (CEV 2015). Viimeksi EM-kisoja on pelattu Suomessa vuonna 1993. Tämän jälkeen Suomi on yrittänyt haakea kisaisännyyttä vuosiksi 2013, 2015 sekä 2019. Vuoden 2019 isäntäkaupunkia ei ole vielä julkistettu. Ainakin vuoden 2013 tapahtumassa Tampere oli alustavasti mukana neuvotteluissa järjestäjäpaikkakunnaksi. (Yle 2012; Iltalehti; 2010; Parviainen 2015.) Lentopallon vetovoimaa testattiin Tampereella viimeksi kesällä 2016, kun Tampereen jäähallissa pelatut lentopallon Maailmanliigan ottelut houkuttelivat paikalle tuhansia katsojia (Ilta-Sanomat 2016). Pirkanmaa yhdessä muiden Lounais-Suomen maakuntien kanssa muodostaakin joukkue- ja jäsenmäärältään mitattuna Suomen suurimman lentopalloalueen, joten voidaan perustellusti odottaa kisojen keräävän runsaasti kiinnostusta Tampereella. (Lounais-Suomen lentopallojaosto 2016).

Muodostelmaluistelun MM-kilpailut

Suomi on yksi muodostelmaluistelun kärkimaita. MM-kisoja on järjestetty vuodesta 2000 lähtien, ja vain kahtena vuonna Suomi on jäänyt mitalien ulkopuolelle. Nuorena lajina muodostelmaluistelu on kuitenkin vakiinnuttanut paikkansa Suomen urheilukentällä, ja laji on kehittynyt satojen joukkueiden myötä harrastuksesta huippu-urheiluksi. (Suomen taitoluisteluliitto 2017a.) Muodostelmaluistelua seuraavat pääasiassa lajin parissa liikkuvat ihmiset, mutta sitä tullaan katsomaan perheinä ja isoina joukkoina. Lajin perusta on vahva Suomessa ja tapahtumien järjestelyt ovat tähän asti toimineet hyvin. (Virkkunen 2017.) Vuoden 2011 MM-kotikisojen päätöspäivä oli lähestulkoon loppuunmyyty, keräten paikan päälle tuhansia katsojia (Ilta-Sanomat 2011b).

Rytmisen voimistelun MM-kilpailut

Rytmisen voimistelun MM-kilpailuja ei ole vielä kertaakaan järjestetty Suomessa. Lajin vetovoimasta kuitenkin kertoo vuonna 2015 Helsingissä järjestetty voimistelun suur tapahtuma, Gymnaestrada. Tapahtuma kokosi 21 000 osallistujaa, ja on näin ollen osallistujamäärällä mitattuna suurin Suomessa järjestetty urheilutapahtuma (Härkönen 2015). Suomen Voimisteluliitto on 122 000 jäsenellään myös yksi suurimmista lajiliitoista Suomessa, ja suunta on ylöspäin (Suomen Voimisteluliitto 2016b). Kuten joukkuevoimistelukin, rytmisen voimistelu kerää katsomoihin urheilulle epätyypillisiä nuoria naiskatsojia ja tapahtumien järjestäminen on Suomessa vahvalla pohjalla (Virkkunen 2017).

Salibandyn MM-kilpailut

Salibandy jatkaa tasaista kasvuaan Suomessa. Vuoden 2011 MM-kotikilpailut ja maailmanmestaruus olivat menestys, ja saivat aikaan pienen salibandynosteen. (Virkkunen 2017.) Loppuunmyytyllä Hartwall areenalla käyty finaali keräsi paikan päälle 13 276 katsojaa (IFF 2010). Salibandyn MM-kilpailut ovat myös kotikatsojien suosiossa: vuoden 2014 finaalia seurasi parhaimmillaan Suomessa 570 000 katsojaa, kaksinkertaistaen vuoden 2012 MM-kilpailuiden finaalin katsojamäärän (Yle 2014). Salibandyn suosioista kertoo myös se, että laji on kolmanneksi harrastetuin Suomessa: rekisteröityjä pelaajia on 57 400, ja harrastajamääräksi on arvioitu yli 354 000. (Salibandyliitto 2016).

Taitoluistelun MM-kilpailut

Suomi on viimeksi isännöinyt taitoluistelun MM-kilpailuja maaliskuussa vuonna 2017. Taitoluisteluliiton kilpailuille asetetut tavoitteet olivat 65 000 katsojaa paikan päällä ja 300 miljoonaa televisiokatsojaa ympäri maailman. (Suomen taitoluisteluliitto 2017b.) Kilpailut kiinnostivat yleisöä ja todisteena tästä lähes 80 000 katsojaa seurasi kilpailuja paikan päällä, ja esimerkiksi Twitterissä tapahtuman virallisen tilin twiittejä oli kilpailuiden aikaan näytetty 13,7 miljoonaa kertaa (Suomen taitoluisteluliitto 2017c). Taitoluistelun kiinnostus on kuitenkin ollut sidoksissa siinä esiintyviin urheilijoihin. Muutaman vuoden ajan isojen nimien, kuten Kiira Korpi ja Laura Lepistö, lopettamisesta, taitoluistelun seuraaminen ei kiinnostanut suomalaisia. Nyt kuitenkin uusi sukupolvi on noussut kohti maailman huippua, ja jos vain menestystä tulee, on taitoluistelu ehdottomasti palaamassa yhdeksi suosituimmista talviurheilulajeista. (Virkkunen 2017.)

Taitoluistelun EM-kilpailut

Viimeksi Suomessa on järjestetty taitoluistelun EM-kilpailut vuonna 2009. Tapahtuma keräsi muina kisapäivinä paikalle 5000–7000 katsojaa, ja loppuunmyytyä finaalia seurasi 10 000 katsojaa (Turun Sanomat 2009). Yhteensä tapahtumassa vieraili 52 000 katsojaa, eikä seuraaminen rajoittunut vain paikan päälle, televisiolähetykset keräsivät myös kiitettävästi katsojia. Kilpailuissa menestyneiden suomalaisten ansiosta taitoluistelun harrastajamäärät kasvoivat, mikä taas lisää lajin kiinnostusta tulevaisuudessa. EM-kilpailut olivat myös taloudellinen menestys tuottaen taitoluisteluliitolle miljoonatuoton. (Yle 2009a; Yle 2009b.)

Yleisurheilun sisäratojen MM-kilpailut

Yleisurheilun vetovoimaa Pirkanmaalla testattiin vuoden 2016 syyskuussa, kun perinteinen Suomi-Ruotsi maaottelu tuotiin Helsingistä ensimmäistä kertaa Tampereelle. Tapahtuma keräsi kiitettävästi yleisöä, kun viikonlopun aikana stadionilla vieraili 30 000 katsojaa. (Suomen Urheiluliitto 2016.) Seuraava koitos on edessä vuonna 2018, kun Tampere isännöi alle 20-vuotiaiden yleisurheilun MM-kilpailuja. Viimeksi yleisurheilun sisäratojen MM-kilpailut järjestettiin Portlandissa vuonna 2016, ja tuolloin neljä päivää kestänyt tapahtuma oli loppuunmyyty, keräten paikalle 40 000 katsojaa (IAAF 2016). MM-tason kilpailut tarkoittavat, että paikalla tulevat olemaan lajin ehdottomat huiput, joten yleisön kiinnostus on taattu (Virkkunen 2017).

Yleisurheilun sisä ratojen EM-kilpailut

Kumpaakaan yleisurheilun sisä ratojen merkittävimmistä tapahtumista ei ole vielä kertaakaan järjestetty Suomessa, vaikka yleisurheilu on yksi Suomalaisten seuratuimmista urheilulajeista (Sponsor Navigator 2017). Rekisteröityjä harrastajia Suomessa vuonna 2015 oli 32 219 (Suomen Urheiluliitto 2015). Yleisurheilun vetävyyttä selittää pitkälti se, että kohderyhmään kuuluvat kaiken ikäiset. Vanhemmat katsojat suosivat perinteisiä lajeja, kuten keihäänheitto, mutta lapset ja nuoret ovat kiinnostuneita nopeampitempoisista lajeista, ja ennen kaikkia niissä kilpailevista uusista tähdistä. (Virkkunen 2017.) Yleisurheilun sisä ratojen EM-kilpailujen kiinnostavuutta ja kokoluokkaa maailmalla voidaan tarkastella kahden edellisen tapahtuman perusteella. Vuoden 2013 kilpailut Göteborgista televisioitiin 23 maahan, ja lähetyksiä seurasi 66 miljoonaa katsojaa (European Athletics 2013). Vuoden 2015 kilpailut Prahassa taas keräsivät kisaviikonlopun aikana paikalle 52 284 katsojaa, ja likimain samaa voidaan lajin suosion takia odottaa kotikisoiltakin (European Athletics 2015).

7 POHDINTA

Tässä päätösluvussa arvioidaan menetelmien reliabiliteettia ja validiteettia, referoidaan tilaajalta saatu palaute, ja pohditaan työn merkitystä ammattialalle.

7.1 Menetelmien toimivuus

Benchmarking ja dokumenttianalyysi osoittautuivat menetelminä odotettua haastavammaksi. Benchmarkingin vertailtavien kohteiden osalta joitakin oli paljon, ja niistä oli hyvinkin tarkkaa tietoa saatavilla, kun taas toisiin kohteisiin oli haastavaa löytää vertailukohdetta, tai vertailtavasta kohteesta ei ollut luotettavaa tietoa saatavilla. Eriytyisiä haasteita tuotti, jos vertailtava kohde ei ollut 2010-luvulta, koska monet nettisivut ja uutisarkistot olivat päivitetty vuosikymmenen vaihteen jälkeen. Tiedon keruu jäi siis pitkälti lehtiartikkeleiden varaan, jonka koin syövän hieman luotettavuutta esitetyiltä tiedoilta, jos lähteiden alkuperä ei selvinnyt artikkelista. Mikäli kuitenkin luotettavia dokumentteja löytyi, toimi se hyvin tietoperustan vahvistajana, ja koin tällöin dokumenttianalyysin parhaaksi menetelmäksi, jota olisi ollut haastava korvata toisella.

Haastattelun menetelmänä koin kaikista mielekkäimmäksi. Haastattelun toteutus oli itselleni luontevaa ja koin että sen avulla sain sellaista tietoa, jota en mistään muualta olisi voinut saada. Virkkusen haastattelu oli hyvin mielenkiintoinen, ja mielestäni se antoi työlleni aivan uudenlaisen arvon, syventämällä jo olemassa olevia tutkimustuloksia. Haastattelu toteutettiin kasvotusten, joten nopeiden lisäkysymysten tekeminen oli mahdollista ja keskustelu pysyi luontevana.

Trend Spotting oli selkeästi neljästä menetelmästä kaikista epäluotettavin, mikä on tietenkin luonnollista menetelmän luonteen vuoksi. Urheilutrendien tarkastelussa nojaututtiin pitkälti menneeseen kysyen *mitkä olivat kiinnostaneet suomalaisia?* Luotettavuutta kuitenkin lisäsi pitkän ajan otanta, yli 10 vuoden ajalta trendien vaihtuvuus on helpompi arvioida isossa kuvassa. Myöskin Tampereen alueen kiinnostavuudessa turvauduttiin kaupungin tapahtumajohtajan henkilökohtaiseen tuntemukseen asiakasryhmän kiinnostuksen kohteista, joten tähän olisin kaivannut tutkittua tietoa.

7.2 Tilaajan palaute

Opinnäytetyön lähes valmistuttua toimitin sen ja All Sports! Tampere -oppaan tilaajalle luettavaksi. Opinnäytetyön lukivat varsinainen tilaaja Markus Joonas sekä Visit Tampere Oy:n tapahtumatiimin puolesta Kim Männistö. Viikko ennen opinnäytetyön palauttamista pidimme palaverin, jossa sain palautteen työstä. Sekä Joonas että Männistö olivat yleisesti tyytyväisiä opinnäytetyön sisältöön ja tutkimustuloksiin.

Opinnäytetyön kirjallinen osuus oli tilaajan mielestä kattava, perinpohjainen ja ammattimaisesti kirjoitettu. Aihe koettiin ajankohtaiseksi, ja sitä osattiin työssä käsitellä realistisesti. Tilaaja koki hyväksi, että tekijällä oli omaa kiinnostusta ja aitoa intoa aiheetta kohtaan, mutta myös taitoa toteuttaa työ. Hyvää palautetta tuli myös kaavioista, jotka havainnollistivat tekstiä tehokkaasti. Olimme kaikki kolme samaa mieltä, ettei lopputuloksissa lajien osalta ilmennyt uutta tai yllättävää, mutta niiden kokoaminen yhteen tiiviiseen pakettiin, joka on myös esiteltävässä muodossa, oli tärkeää.

All Sports! Tampere -oppaaseen tilaaja oli erittäin tyytyväinen. Opas nähtiin perinpohjaisena ja ammattimaisella otteella tehtynä, joka myös visuaaliselta ilmeeltään miellytti. Erityisen mielissään tilaaja oli opasta varten kerätyistä kommentteista. Kommentit toivat esiin hiljaista tietoa, jota ei tule usein erikseen kerättyä. Pääsääntöisesti positiiviset yhteistyötahojen kommentit olivat todiste, että asioita on tehty Tampereella oikein.

7.3 Työn arvo ammattialalle

Vaikka opinnäytetyö on tehty Tampereelle ja sen aluetta vastaavaksi, pätevät sen lainalaisuudet kuitenkin suuressa mittakaavassa koko Suomeen. Itse näen työn olevan helposti sovellettavissa esimerkiksi Helsinkiin ja Turkuun, joissa Monitoimiareenan kanssa kilpailevat hallit ovat. En myöskään näe syytä, miksi työtä ei voisi kansainvälisestikin käyttää, esimerkiksi Ruotsissa tai Virossa, jossa urheilu lajien kiinnostavuus on pitkälti samankaltaista kuin Suomessa, ja areenakapasiteetit ovat jo olemassa.

Urheilutapahtumista yhtenä tapahtumatuotannon alalajina on toistaiseksi todella haastava löytää tietoa, pääasiallisesti kaikki on ulkomaalaisten lähteiden tai suullisen tiedon varassa. Vaikka urheilujohtamista onkin tutkittu laajalti, varsinaisesti urheilutapahtumien johtamisesta ei ole tietoa. Urheilutapahtumia on myöskin tarkasteltu lähinnä liiketalouden lähtökohdista, eikä aihetta ole vielä kunnolla tutkittu kulttuurituotannon näkökulmasta.

Opinnäytetyö ei ole merkittävä pelkästään tapahtumatuotannon ammattilaisille, vaan koskettaa valtakunnallisesti todella monia toimijoita. Mikä tahansa tässä työssä esiintyvä urheilun suur tapahtuma toteutuessaan vaikuttaisi esimerkiksi lentoliikenteeseen, koti- ja ulkomaanmatkailuun, ravintola- ja majoituspalveluihin, liikenneyhteyksiin sekä mediaan ja televisioiijiiin. Edellä mainittujen toimijoiden täytyy ottaa huomioon kyseisten tapahtumien mahdollinen toteutuminen hyvissä ajoin omaa toimintaansa suunnitellessa.

7.4 Lopuksi

Tapahtumasuunnitelmarungon tarkoituksena oli selvittää tilaajalle kokonaiskuvaa siitä mikä on mahdollista ja mikä on kannattavaa. Koska kaikkia 14 tapahtumaa ei ole Tampereen kaupungin tai Monitoimiareenan resurssien puolesta mahdollista toteuttaa kyseisellä aikavälillä, seuraava askel tapahtumien hakijoille onkin päättää, mitä kyseisistä tapahtumista lähdetään hakemaan ja mille vuodelle. Kartoittamisprosessissa tulisi olla yhteydessä myös kansallisiin lajiliittoihin sekä paikallisiin toimijoihin, heidän kiinnostuksensa ja halukkuutensa varmistamiseksi. Vaihtoehtoja ei kuitenkaan kannata liian tarkasti rajata vielä tässä kohtaa, kilpailuiden myöntämisestä Tampereelle kun ei ole takuita.

Myöskin tarkempaa tutkimustyötä Tampereen alueen kiinnostavuudesta olisi hyvä saada. Kiinnostavuuden tuloksia tarkastelemalla voitaisiin varmistua, että kysyntä ja tarjonta varmasti kohtaavat. Tutkimuksen avulla voisi nousta esiin myös sellainen laji tai tapahtuma, jota ei ole vielä osattu ottaa huomioon.

Tapahtumasuunnitelmarungon käyttöönotto jää tilaajan harteille. Taustatyö ja selvitykset on nyt tehty, mutta varsinainen työ, eli tapahtuman hakuprosessi, on vasta edessä. Tapahtumasuunnitelmarunko tarjoaa tilaajalle 14 potentiaalista vaihtoehtoa, ja sitä hyödyntämällä Tampereella toivottavasti lähitulevaisuudessa nähdään useampi kansainvälistä huomiota herättävä urheilun suur tapahtuma.

LÄHTEET

- Aamulehti 2016. Tällaiset ovat olleet Tampereen kannen ja areenan vaiheet. Aamulehti 11.1.2016. Viitattu 13.4.2017. <http://www.aamulehti.fi/kotimaa/tallaiset-ovat-olleet-tampereen-kannen-ja-areenan-vaiheet-23344028/>
- Alavalkama, Satu 2013. Voisiko Suomi järjestää taas olympialaiset? Taloussanomien 7.7.2013. <http://www.is.fi/taloussanomien/yrittaja/art-2000001801788.html>
- Bengt, Karlöf, & Lundgren, Kurt & Edenfelt Froment, Marie 2003. Ota oppia parhaita! Tehoa vertailuoppimisesta. Helsinki: Talentum.
- Casselman, Ben 2015. Resistance is futile: eSports is massive ... and growing. ESPN 22.5.2015. Viitattu 27.3.2017. http://www.espn.com/espn/story/_/id/13059210/esports-massive-industry-growing
- CEV 2015. Match Details. Viitattu 30.3.2017. <http://www.cev.lu/Competition-Area/MatchPage.aspx?mID=27716&ID=700&CID=5567&PID=1330&type=LegList>
- Chelsea FC 2017. Stadion History. Viitattu 8.3.2017. <http://www.chelseafc.com/the-club/history/style/stadium-history.html>
- Deloitte 2015. Kansi- ja areenahankkeen yhteiskuntataloudellinen vaikutusanalyysi. Viitattu 11.4.2017. http://www.tampere.fi/tiedostot/k/dv4eojrZD/kansi_ja_arenahankkeen_vaikutusanalyysi_2015.pdf
- Eteläaho, Anu 2009. Kansainvälisen suur tapahtuman johtaminen: Tapaustutkimus yleisurheilun MM2005-kisaprojektin johtamisesta. Vaasan yliopiston johtamisen laitos. Väitöskirja. Viitattu 15.12.2016. http://www.uva.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-275-5.pdf
- European Athletics 2013. TV audience of 66 million watches European indoors. Viitattu 2.3.2017. <http://www.european-athletics.org/competitions/european-athletics-indoor-championships/news/article=audience-million-watches-european-athletics-indoor-championships/>
- European Athletics 2015. 52,284 fans attend European Athletics Indoor Championships. Viitattu 2.3.2017. <http://www.european-athletics.org/competitions/european-athletics-indoor-championships/news/article=record-numbers-attend-european-athletics-indoor-championships/>
- FINA-International Swimming Federation 2017. Bids for FINA events. Viitattu 2.1.2017. <http://www.fina.org/bids>
- FIVB-International Volleyball Federation 2016. Event Bidding. Viitattu 2.1.2017. http://www.fivb.com//media/fivb/bid/fivb_book_event_bidding.pdf?la=en&hash=CF2964EF48758624DDC173843D1AFD4585DA3ED4
- FIVB-International Volleyball Federation 2016. YEAR IN REVIEW: POLAND BREAKS RECORDS AT HISTORIC WORLD CHAMPS. FIVB 26.12.2014. Viitattu 27.3.2017. <http://poland2014.fivb.org/en/news/year-in-review-poland-breaks-records-at?id=50196>
- Grawford, Garry 2004. Consuming Sport: Fans, sport and culture. London: Routledge.
- Hakola, Tero 2017. Kv. ampumahiihtoliitto otti kovat otteet käyttöön dopingtaistelussa: MM-kisat pois Venäjältä, kärynneille jopa kahdeksan vuoden kilpailukielto.

- Helsingin Sanomat 8.2.2017. Viitattu 27.3.2017. <http://www.hs.fi/urheilu/art-2000005080107.html>
- Harju, Jukka 2007. Isoa hallia suunnitellaan Tampereen Sorsapuistoon. Helsingin Sanomat 25.9.2007.
- Husu, Atte 2014. Tämä joukkuekuva jää suomalaiseen urheiluhistoriaan - onko tämä Bilbaosta vai Helsingistä? Ilta-Sanomat 31.8.2014. Viitattu 28.2.2017. <http://www.iltasanomat.fi/koripallo/art-2000000801100.html>
- Hämäläinen, Tuomas 2016. Suomen elektronisen urheilun maajoukkue voitti MM-kultaa: "Ei voi muuta sanoa kuin hattua nostaa meidän pelaamisellemme". Helsingin Sanomat 9.10.2016. Viitattu 28.2.2017. <http://www.hs.fi/urheilu/art-2000002924741.html>
- Härkönen, Minna-Riikka 2015. Tiesitkö mikä? Sunnuntaina käynnistyy kansainväliseltä osallistujamäärältään suurin Suomessa järjestetty tapahtuma. Ilta-Sanomat 11.7.2015. Viitattu 28.2.2017. <http://www.iltasanomat.fi/terveys/art-2000000959619.html>
- IAAF-International Association of Athletics Federations 2016. IAAF World Indoor Championships Portland 2016 delivers a great show. Viitattu 2.3.2017. <https://www.iaaf.org/competitions/iaaf-world-indoor-championships/news/world-indoor-portland-2016-final-day>
- IFF-International Floorball Federation. Match Summary. Viitattu 2.3.2017. http://www.floorball.org/ottelukooste.asp?sarjald=&ottelu_id=126771122
- IIHF-International Ice-Hockey Federation 2016. 215 225 fania Helsingissä. Viitattu 28.2.2017. <http://www.worldjunior2016.com/fi/uutiset/215225-fans-in-helsinki/>
- Ilta-Sanomat 2010. Suomi hakee Viron kanssa lentopallon EM-kisoja 2013. Ilta-Sanomat 8.3.2017. Viitattu 31.3.2017. http://www.iltalehti.fi/urheilu/2010030811262103_ur.shtml
- Ilta-Sanomat 2011a. Krp: Suomen futislahjonta alkoi jo 2008 - yli 30 ottelua. Ilta-Sanomat. Ilta-Sanomat 20.5.2011. Viitattu 27.3.2017. <http://www.is.fi/veikkausliiga/art-2000000401685.html>
- Ilta-Sanomat 2011b. Suomeen kaksoisvoitto muodostelmaluistelun MM-kisoissa! Ilta-Sanomat 9.4.2011. Viitattu 6.3.2017. <http://www.is.fi/taitoluistelu/art-2000000391159.html>
- Ilta-Sanomat 2012a. Perumal: Näin TamUa rahoittanut vilppifirma toimi. Ilta-Sanomat 21.2.2012. Viitattu 27.3.2017. <http://www.is.fi/veikkausliiga/art-2000000479624.html>
- Ilta-Sanomat 2012b. Suomen MM-kisat suosiossa Venäjällä - 289 miljoonaa katsojaa. Ilta-Sanomat 10.9.2012. Viitattu 28.2.2017. <http://www.iltasanomat.fi/mmkiekkokki/art-2000000538254.html>
- Ilta-Sanomat 2014. Suomalaisia lentisfaneja MM-kisoissa jopa 5000. Ilta-Sanomat 6.9.2014. Viitattu 28.2.2017. <http://www.iltasanomat.fi/lentopallo/art-2000000803907.html>
- Ilta-Sanomat 2016. Portugali löi Suomen niukasti Maailmanliigassa. Ilta-Sanomat 1.7.2016. Viitattu 28.2.2017. <http://www.iltasanomat.fi/lentopallo/art-2000001211972.html>

- Ingerson, Lynley & Westerbeek, Hans 1999. Determining Key Success Criteria for Attracting Hallmark Sporting Events. Teoksessa Lawton Laura (toim.) Pacific Tourism Review Volume 3. Putnam Valley: Cognizant Communication Corporation, 239-253.
- IOC-International Olympic Committee 2017. From Candidate to Host City. Viitattu 2.1.2017. <https://www.olympic.org/host-city-election>
- Kapiainen, Joonas 2017. Haastattelupyynnö. Email matilda.salminen@elisanet.fi 7.3.2017.
- Koponen, Taneli 2017. Finanssijätti epäröi yhä Tampereen areenahankkeen rahoittamista: "Ei ole valmiutta tehdä päätöstä". Aamulehti 25.4.2017. Viitattu 28.4.2017. <https://www.aamulehti.fi/kotimaa/finanssijatti-eparoi-yha-tampereen-areenahankkeen-rahoittamista-ei-ole-valmiutta-tehda-paatosta-24429363/>
- Koski, Sami & Rissanen, Mika & Taivainen, Juha 2004. Antiikin Urheilu: Olympian kentiltä Rooman areenoille. Jyväskylä: Atena.
- Kuorikoski, Tero 2016. Kohti resonoivaa urheilujohtamista. Lappeenrannan teknillinen yliopisto. Väitöskirja. Viitattu 5.1.2016. <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/128280/Tero%20Kuorikoski%20A4%20.pdf?sequence=2>
- Laakkonen, Arimo 2015. Nuorten MM-kisat herättävät hekumaa – lipunmyynnissä jo Euroopan ennätys! Yle 23.12.2015. Viitattu 28.2.2017. https://web.archive.org/web/20151224141256/http://yle.fi/urheilu/nuorten_mm-kisat_herattavat_hekumaa_lipunmyynnissa_jo_euroopan_ennatys/8549550
- Laakso, Nina 2016. Urheilujohdon eliittiin etenemisen kertomuksia: Kasvaen, ajautuen, sattumalta vai pyrkien? Jyväskylä Studies in Business and Economics. Väitöskirja. Viitattu 5.1.2017. https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/48646/978-951-39-6534-1_vaitos19022016.pdf?sequence=1
- Lapintie, Lassi 2015. Tietokoneharrastajien suur tapahtuma Assembly päättyi - katso täältä 2015 voittajat. Iltalehti 3.8.2015. Viitattu 28.2.2017. http://www.iltalehti.fi/digi/2015080320125846_du.shtml
- Lehtinen, Vilma-Lotta 2014. Iso muutos keskusareena- ja kansihankkeessa? NCC vetäytyy. Aamulehti 17.12.2014. Viitattu 13.4.2017. <http://www.aamulehti.fi/juttuarkisto/?cid=1194948316348>
- Libeskind Studio 2017. TAMPERE CENTRAL DECK AND ARENA. Viitattu 13.4.2017. <http://libeskind.com/work/tampere-central-deck-and-arena-2/>
- Lounais-Suomen Lentopallojaosto 2016. Lentopallojaosto. Viitattu 30.3.2017. <http://www.lounalensis.fi/jaosto.html>
- Manchester United 2016. The Old Trafford Story. Viitattu 8.3.2017. <http://www.manutd.com/en/History/The-Old-Trafford-Story/The-Old-Trafford-Story/2014/Oct/The-Old-Trafford-Story-1910-1930.aspx?pageNo=2>
- Melbourne Cricket Ground 2017. History. Viitattu 8.3.2017. <http://www.mcg.org.au/the-stadium/mcg-history>
- Mennander, Ari 1997. Hjallis-Hartwall Areena: Miten mahdollomasta tehtiin mahdollinen. Keuruu: Otava.

MSG Sports & Entertainment 2017. FAQ. Viitattu 8.3.2017.

<http://www.thegarden.com/faq.html#H>

MTV 2014. Uefa valitsi EM-kisojen 2020 pelipaikat. MTV 19.9.2014. Viitattu 2.5.2017

<http://www.mtv.fi/sport/jalkapallo/maajoukkue/artikkeli/uefa-valitsi-em-kisojen-2020-pelipaikat/4343058>

MTV 2016. Venäjän dopingskandaali on kytenyt jo pitkään – tästä on kyse. MTV 18.7.2016. Viitattu 27.3.2017.

<http://www.mtv.fi/sport/rio2016/uutiset/artikkeli/venajan-dopingskandaali-on-kytenyt-jo-pitkaan-tasta-on-kyse/5994932>

Mäkinen, Petteri 2016. Kansi ja areena kasvoivat Kruunuksi – Tästä on kyse suurhankkeessa. Tamperelainen 16.4.2016. Viitattu 13.4.2017.

<http://www.tamperelainen.fi/artikkeli/384852-kansi-ja-areena-kasvoivat-kruunuksi-tasta-on-kyse-suurhankkeessa>

Nenonen, Juho 2013. Urheilujohtamisen koulutustarveselvitys: Painopisteet kansallisessa sekä kansainvälisessä urheilujohtamisen yliopistokoulutuksessa. Itä-Suomen yliopisto. Viitattu 15.12.2016.

<https://www2.uef.fi/documents/1174654/1212064/Urheilujohtamisen+koulutustarveselvitys+2013.pdf/6d8d9ee6-741c-4ee8-9afb-7c04ab2f8bc5>

New York Yankees 2017. Yankee Stadium History. Viitattu 8.3.2014.

http://newyork.yankees.mlb.com/nyy/ballpark/stadium_history.jsp

Northeastern University 2015. Matthews Arena. Viitattu 8.3.2015.

http://gonu.com/sports/2013/4/3/GEN_0403135000.aspx?id=2508

Nylund, Mats & Laakso, Seppo & Ojajärvi, Sanna (toim.) 2006. Urheilu, maine ja raha: Tutkimuksia vuoden 2005 yleisurheilun MM-kisoista. Helsinki: Gaudeamus.

Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2015. Kehittämistyön menetelmät: uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Opetus ja kulttuuriministeriö 2006. Kansainväliset suur tapahtumat Suomessa- Ehdotus kansalliseksi strategiaksi. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2006:27. Viitattu 8.12.2016

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2006/liitteet/tr27.pdf?lang=fi>

Palojärvi, Otto 2016. Koripallo on Suomessa yhä lilliputtilaji. Uusi Suomi 25.1.2016.

Viitattu 31.3.2017. <https://www.uusisuomi.fi/urheilu/168139-koripallo-suomessa-yha-lilliputtilaji>

Parkkinen, Jaakko 2015. Venäjä suljettiin kansainvälisestä yleisurheilusta - kahdet arvokisat siirtyvät. Yle 14.11.2016. Viitattu 27.3.2017. <http://yle.fi/urheilu/3-8455414>

Parviainen, Vesa 2015. Suomi havittelee lentopallon EM-kisoja 2019. Iltalehti 10.10.2015. Viitattu 30.3.2017.

http://www.iltalehti.fi/lentopallonem2015/2015101020501422_cl.shtml

Philippine Arena 2015. Facilities. Viitattu 8.3.2017.

<http://www.philippinearena.net/facilities.php>

Pollstar 2017. Year End Worldwide 2016 Ticket Sales Top 200 Arena Venues. Viitattu 8.3.2017.

- <http://www.pollstarpro.com/files/Charts2016/2016YearEndWorldwideTicketSalesTop200ArenaVenues.pdf>
- Salibandyliitto 2016. Tunnusluvut. Viitattu 2.3.2017. <http://floorball.fi/salibandy-info/lajiesittely/tunnusluvut/>
- SEUL-Suomen elektronisen urheilun liitto 2017. SEUL. Viitattu 6.2.2017 <http://seul.fi/seul/>
- Sponsor Insight 2015. Sponsor Navigator tutkimus 2015. Viitattu 31.1.2017. <http://www.sponsorinsight.fi/sponsor-navigator-tutkimus-2015.html>
- Sponsor Insight 2017. Tutkimuspalvelumme. Viitattu 31.1.2017. <http://www.sponsorinsight.fi/palvelut.html>
- SRV 2016a. Kansi ja Areena: Etusivu. Viitattu 19.12.2016. <https://www.srv.fi/kansi-ja-areena>
- SRV 2016b. SRV valittiin kehittämään 500 miljoonan euron arvoista Tampereen Kansi ja Areena -hanketta. Viitattu 13.4.2017. <https://www.srv.fi/srv-yhtiona/media/tiedotteet/srv-valittiin-kehitta-ma-a-n-500-miljoonan-euron-arvoista-tampereen-kansi-ja-areena-hanketta>
- SRV 2017. Kansi ja Areena: Taustatietoa. Viitattu 11.4.2017. <https://www.srv.fi/kansi-ja-areena/taustatietoa#top>
- Suomen jääkiekkoliitto 2014. Jäähallien valaistusohje. Viitattu 15.12.2016. [http://www.finhockey.fi/@Bin/7018090/J%C3%A4%C3%A4hallien+valaistusohje+lopullinen+\(3\).docx](http://www.finhockey.fi/@Bin/7018090/J%C3%A4%C3%A4hallien+valaistusohje+lopullinen+(3).docx)
- Suomen jääkiekkoliitto 2017. SUOMEN JÄÄKIEKKOLIITTO RY. Viitattu 28.2.2017 <https://www.finhockey.fi/info/>
- Suomen liikunta ja urheilu 2010. Hyvä hallinto lajiliitossa. Viitattu 8.12.2016. [http://www.sport.fi/system/resources/W1siZiIsIjIwMTMvMTEvMjUvMTdfMzVfMzdfNDE2X0xhamlsaWI0b25faHI2X19oYWxsaW50b18yMDEwX0E0X25ldF8xXy5wZGUiXV0/Lajiliiton_hyv%C3%A4_hallinto_2010_A4_net\(1\).pdf](http://www.sport.fi/system/resources/W1siZiIsIjIwMTMvMTEvMjUvMTdfMzVfMzdfNDE2X0xhamlsaWI0b25faHI2X19oYWxsaW50b18yMDEwX0E0X25ldF8xXy5wZGUiXV0/Lajiliiton_hyv%C3%A4_hallinto_2010_A4_net(1).pdf)
- Suomen taitoluisteluliitto 2017a. Muodostelmaluistelu 30 vuotta Suomessa. Viitattu 2.3.2017. <https://www.stll.fi/liitto/historia/muodostelmaluistelu-30-vuotta-suomessa/>
- Suomen taitoluisteluliitto 2017b. Jäätanssin legendat Susanna Rahkamo ja Petri Kokko taitoluistelun MM2017-kisan kummeiksi. Viitattu 2.3.2017. <http://www.helsinki2017.com/fi/media/uutiset/jaatanssin-legendat-susanna-rahkamo-ja-petri-kokko-taitoluistelun-mm2017-kisan>
- Suomen taitoluisteluliitto 2017c. Taitoluistelun MM-kilpailut saavuttivat katsojatavoitteensa. Viitattu 10.4.2017. http://www.helsinki2017.com/sites/default/files/documents/lopputiedote_paivitetty.pdf
- Suomen urheiluliitto 2016. Tampereella onnistunut maaottelun tulikaste. Viitattu 2.3.2017. <http://www.ruotsiottelu.fi/ajankohtaista/2016/09/08/tampereella-onnistunut-maaottelun-tulikaste>
- Suomen Voimisteluliitto 2016a. Joukkuevoimistelun MM-kilpailut Suomeen. Viitattu 28.2.2017. <http://www.voimistelu.fi/fi/Uutiset/jamateriaalit/Uutishuone/Artikkeli/ArticleId/968?Return=102>

- Suomen Voimisteluliitto 2016b. Seuroissa voimistelee nyt 122 000. Viitattu 28.2.2017. <http://www.voimistelu.fi/fi/Uutiset-ja-materiaalit/Uutishuone/Artikkeli/ArticleId/806?Return=56>
- Suomikoris 2016. Koripallon lisenssipelaajien määrässä tehtiin historiaa – upea rajapyykki rikki. Viitattu 28.2.2017. <http://www.suomikoris.com/2016/03/12/koripallon-lisenssipelaajien-maarassa-tehtiin-historiaa-upea-rajapyykki-rikki/>
- Tampereen kaupunki 2007. Kansainväliset arvokilpailut. Ei julkaistu
- Tampereen kaupunki 2015a. Tampere: Tapahtumatoiminnan suuntaviivat. Viitattu 19.12.2016
https://www.tapahtumatoimisto.com/sites/default/files/lopullinen_highres_eventmyyntiesite_1612.pdf
- Tampereen kaupunki 2015b. Destination Tampere. Ei julkaistu.
- Tampereen kaupunki 2015c. Tapahtumatoiminnan suuntaviivat. Ei julkaistu
- Tampereen kaupunki 2015d. Tampereen jäähalli. Viitattu 28.2.2017.
<http://www.tampere.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/liikunta/liikuntapaikat/sisaliikuntapaikat/jaahallit/tampereen-jaahalli.html>
- Tampereen kaupunki 2016a. Tampereen Kansi ja Areena. Viitattu 19.12.2016.
<http://www.tampere.fi/tampereen-kaupunki/projektit/kaupunkiymparisto/keskustahanke/tampereen-kansi-ja-areena.html>
- Tampereen kaupunki 2016b. Keskustahanke. Viitattu 19.12.2016.
<http://www.tampere.fi/tampereen-kaupunki/projektit/keskustahanke.html>
- Tampereen kaupunki 2016c. Tampereen keskustan kärkihankkeet 2016. Viitattu 19.12.2016. <http://www.esitteemme.fi/tampereenkeskustahanke/WebView/>
- Tampereen kaupunki 2017. Kansainvälisiä urheilutapahtumia Tampereella. Viitattu 6.3.2017.
<http://tapahtumatoimisto.com/fi/palvelut/suurtapahtumahaut/kansainvalisia-urheilutapahtumia-tampereella>
- Tampereen Voimistelijat 2017. Minetit. Viitattu 28.2.2017.
<https://www.tampereenvoimistelijat.fi/lajit/joukkuevoimistelu/joukkueet/minetit2/>
- Tim Newcomb 2015. Embracing the horseshoe: A look through centuries of stadium design. Artikkel. Viitattu 3.3.2017. <http://www.si.com/extra-mustard/2015/02/02/history-stadium-design-arenas#>
- Tony, Smart 2012. 10 of the world's best sports venues. Artikkel. Viitattu 8.3.2017.
<http://travel.cnn.com/explorations/play/worlds-ten-best-sports-venues-535572/>
- Turun Sanomat 2009. Täysi katsomo loi mahtavan tunnelman. Turun Sanomat 25.1.2009. Viitattu 2.3.2017.
<http://www.ts.fi/urheilu/1074331355/Taysi+katsomo+loi+mahtavan+tunnelman>
- Veikkaus 2016. Tampereen kasino sijoitetaan Areenaan. Viitattu 14.10.2017.
<https://www.veikkaus.fi/fi/yritys#!article/tiedotteet/raja/2016-tampereen-kasino-sijoitetaan-areenaan>

Westerbeek, Hans & Smith, Aaron & Turner, Paul & Emery, Paul & Green, Christine & van Leeuwen, Linda 2005. Managing Sport Facilities and Major Events. London: Routledge.

Yle 2009a. Taitoluistelun EM-kilpailuista miljoonatuotto. Yle 2.6.2009. Viitattu 2.3.2017. <http://yle.fi/urheilu/3-5696333>

Yle 2009b. Taitoluistelu keräsi YLEllä miljoonayleisön. Yle 26.1.2009. Viitattu 2.3.2017. <http://yle.fi/urheilu/3-5702721>

Yle 2012. Suomi hakee lentopallon 2015 EM-kisoja. Yle 7.5.2012. Viitattu 30.3.2017. <http://yle.fi/urheilu/3-6084993>

Yle 2014. Salibandyn MM-finaalilla parhaimmillaan yli puoli miljoonaa katsojaa. Yle 16.12.2014. Viitattu 13.4.2017. <http://yle.fi/urheilu/3-7692110>

Yle 2016. Nuoret Leijonat luistelivat suomalaisten sydämiin - finaalityllillä yli 2 miljoonaa katsojaa. Yle 6.1.2016. Viitattu 28.2.2017. <http://yle.fi/urheilu/3-8574580>

LIITTEET

Liite 1 Haastattelurunko: Klaus Virkkunen

1. Kerro lyhyesti kuka olet ja mistä tulet
2. Kerro yrityksestä
3. Mikä on oma toimenkuvasi ja vastuu alueesi Sponsor Insightissa
4. Kerro Sponsor Navigator-tutkimuksesta
 - a. Miten se sai alkunsa
 - b. Miten se toteutetaan
 - c. Ketkä ovat vastaajia
 - d. Minkälaisia ovat tutkimustulokset urheilun saralla
5. Miten arvioisit suomalaisten urheilun seuraamista viimeisen 10 vuoden ajalta
6. Ovatko jotkin urheilulajit vuodesta toiseen suosittuja, jos näin niin mitkä
7. Onko jokin urheilulaji nostanut selvästi kiinnostusta viimeisen 10 vuoden aikana
8. Mitkä lajit arvioisit olevan suosittuja 10 vuoden päästä
9. Onko odotettavissa täysin uusia "trendilajeja"
10. Miten seuraavien lajien suosio on kehittynyt viime vuosina/miten arvioisit, että se kehittyy jatkossa
 - a. Joukkuevoimistelu
 - b. Jääkiekko
 - c. Koripallo
 - d. Lentopallo
 - e. Muodostelmaluistelu
 - f. Rytminen voimistelu
 - g. Salibandy
 - h. Taitoluistelu
 - i. Yleisurheilu
 - j. eSport
11. Jos 10 vuoden päästä toimisit suuren halliyhtiön johdossa, minkälaisia urheilutapahtumia järjestäisit, jos halli olisi tarkoitus myydä loppuun

Liite 2 All Sports! Tampere

ALL SPORTS! TAMPERE

Monitoimiareena on yksi Tampereen kaikkien aikojen merkittävimmistä kaupunkikehityshankkeista: erimaisien kulkuyhteyksien päässä sijaitseva maailmanluokan tapahtuma-ala on jonne kahdella kolmasosalla suomalaisista on alle kahden tunnin matka. Areenan aluetaloudelliset ja kulttuuriset vaikutukset tulevat olemaan huomattavan laajat ja kauaskantoiset, sillä siellä tullaan jääkiekon pääsarjapelin lisäksi järjestämään konserteja, messuja, kongresseja ja urheilun suurtapahtumia, jotka eivät todennäköisesti muutoin voisi toteutua Tampereella. Tämä opinnäytetyö ja siihen liittyvä taustakartoitus ovat Tampereen kaupungille ja areenaoperaattorille erittäin hyödyllisiä työkaluja Areenan potentiaalin valjastamisessa ja tulevien suurtapahtumakukujen suunnittelussa.

Tilaaaja
Markus Joonas
Projektipaällikkö
Tampereen kaupunki
Elinvoiman ja kilpailukyyn palvelualue
Keskustahanke

All Sports! Tampere on kulttuurituotantoalan opinnäytetyön yhteydessä luotu työkalu Monitoimiareenan henkiloimulle, Tampereen kaupungille sekä jokaiselle alan toimijalle. Tapahtumasuunnittelu- ja esittely- 14 kansainvälistä urheilun suurtapahtumaa, jotka toteutensaansa vaikuttaisivat koko Tampereen aluetalouteen. Oppaassa esitetyt tapahtumat on keritty kahden näkökulman kautta: "Mitä Monitoimiareenassa on mahdollista järjestää" ja "Mitä Monitoimiareenassa on kannattavaa järjestää". Opasta varten kerättiin yhteistyössä kansallisten lajiiltojen kanssa kilpailuihin liittyviä Venue-vaatimuksia, jotta tapahtuman järjestelyyn liittyviä asioita helpotettaisiin jo hakuvaiheessa. Oppaassa esitetyt kommentit on annettu työtä varten ja ne pyydettiin antamaan Tampereesta tapahtuma- ja urheilukaupunkina. All Sports! Tampere -opas on katsaus seuraavan vuosikymmenen merkittävimpiin potentiaalisin urheilutapahtumiin Suomessa, joiden keskiössä on Tampereen uusi Monitoimiareena.

Tekijä
Matilda Salminen
Kulttuurituottaja AMK

ELEKTRONISEN URHEILUN MM-KILPAILUT IESF E-SPORTS WORLD CHAMPIONSHIP

Nuori ja kasvava laji, jolla on satoja miljoonia seuraajia ympäri maailman

FAKTAT

- Seuraava haettava vuosi: 2018
- Haku alkaa vuotta aikaisemmin marraskuussa
- Järjestetään vuosittain loka-joulukuussa
- 4 kilpailupaivää
- 400 osallistujaa 37 eri maasta
- Ei järjestetty Suomessa vielä kertaakaan
- SEUL harkinut hakevansa 2018 tai 2019

VENUE

- Erillinen harjoitustila kilpailijoille
- Mahdollisuudet LED-screenin käyttöön, sekä erilliset äänieristetyt tilat
- Erilliset tilat VIP-vieraille, teknikalle, tuomareille, doping-kontrollille, ensiväline, mediale ja järjestäjille
- Vähintään kaksi erillistä tilaa urheilijoille

YHTEISTYÖTÄHÖT

- KANSALLINEN LAJILIITTO
Suomen elektronisen urheilun liitto
- PAIKALLISIA TOIMIJOITA
- LanTrek Ry
 - Tampere Saints
 - Finnish eSports League FEL

"Ylellä toistaiseksi kilpapaikaisen suurimmat tapahtumat ovat keskittyneet pääkaupunkiseudulle. Tampereella on kuitenkin jo useampana vuonna tehty hyvää työtä kilpapaikaisen tapahtumien yhteydessä, joten ammattitaitoisia osajoukkoja löytyy. Tampereelta löytyy paljon elektronisen urheilun harrastajia, ja muutama alan nimekkäimmistä pelaajista on kotoisin alueelta. Tampere on ehdottomasti potentiaalinen tapahtumakaupunki!"

Joonas Kaplainen, puheenjohtaja Suomen elektronisen urheilun liitto

JOUKKUEVOIMISTELUN MM-KILPAILUT IFAGG WORLD CHAMPIONSHIPS IN AESTHETIC GROUP GYMNASTICS

Voimistelulajeista suosituin jossa Suomi on kansainvälisesti menestynein maa

FAKTAT

- Seuraava haettava vuosi: 2019
- Haku alkaa vuotta aikaisemmin helmikuussa
- Järjestetään vuosittain toukokuussa
- 4 päivää ja 2 kilpailupäivää
- 60 joukkuetta 15 eri maasta
- Järjestetty Suomessa neljästi: 2000, 2006, 2013 ja 2017
- Vuoden 2006 kilpailut käytiin Tampereen jäähallissa

VENUE

- Vähintään 7 000 katsomapaikkaa
- Harjoituslata joukkueiden käyttöön
- 15m x 15m tila kilpailumattoille
- Erillinen tila maton vierestä kilpailijoiden pisteiden kuulemistä varten
- Erilliset tilat toimistolle, tuomareille, lehdistölle sekä tulospalvelulle

YHTEISTYÖTAHOT

- KANSALLINEN LAJILIITTO
Suomen Voimisteluliitto
- PAIKALLISIA TOIMIJOITA
- Tampereen Voimistelijat
 - Rantaperen Isku

"Tapahtumakaupunkina Tampereella on olemassa puitteet isojenkin voimistelutapahtumien järjestämiseen. Pitkän tähtitimen suunnittelu kuitenkin paikotellen on hankalaa, koska vanhaan palloliikuntakaupunkina palloliitajien sarjapelin aikataulut saadaan kovin myöhään, joka haastaa voimistelu tapahtumassa-urheilutalon, jonka tulee olla melko varhaisista, johtuen isoista massoista. Tampereella on viime aikoina tehty isoja investointeja ja rakennus- ja perusrakentamisen on tartuttu hyvin riippa- ja aikataulu. Tampereen päätöksenteko on liikuntapolitiivista."

Eevakaisa Niemelä, projektipäällikkö Suomen Voimisteluliitto

JÄÄKIEKON MM-KILPAILUT IIHF ICE HOCKEY WORLD CHAMPIONSHIP

Suomen suosituin laji, jota vuosittain seuraa paikan päällä miljoonia katsojia

FAKTAT

- Suomi hakemut 2021
- Haku alkaa 5 vuotta aikaisemmin elokuussa
- Järjestetään vuosittain tammikuussa
- 2-3 viikkoa ja 64 ottelua
- 16 eri maajoukkuetta
- Järjestetty Suomessa 8 kertaa, viimeksi 2013 Helsingissä yhdessä Tukholman kanssa
- Suomen ensimmäiset 1965 Tampereella

VENUE

- Vähintään 10 000 katsomapaikkaa
- Hallin sisällä 8 pukuhuonetta joukkueiden käyttöön
- Käytettävään kaukalon tulee olla varustettu joustavilla laidoilla ja suojalasilalla
- Hallin lähteviltä tulee luovuttaa harjoituslatti vain joukkueiden käyttöön

YHTEISTYÖTAHOT

- KANSALLINEN LAJILIITTO
Suomen Jääkiekkoliitto
- PAIKALLISIA TOIMIJOITA
- Tappara
 - Ives Jääkiekko
 - Koovee Jääkiekko

"Tampere on järjestänyt suurtapahtumia sekä rakentanut jo vuosia määrätietoisesti ja aktiivisesti mainitua osavana ja pystyvänä tapahtumakaupunkina. Toimintaa on rajannut nykyaikaiset suurtapahtuma olosuhteet sekä hotellin- ja lentokenttäkapasiteetit. Uuden sukupolven Tampereen Kansi ja Arena sekä siihen liittyvä kansainvälisen tason hotellit tulevat viemään Tampereen johtavaksi mahdollisuudella globaalisti isoihin kulttuuri- sekä urheilutapahtumiin, ja sitä tukee upean Tampere-talon läheisyys ja sen mittava lisäarvo, hotellin kävelymatkan päässä sekä valmiit pysäköintikapasiteetit."

Mika Sulin, pääsihteeri Jääkiekon MM-kilpailut 2012

JÄÄKIEKON NUORTEN MM-KILPAILUT IIHF WORLD JUNIOR CHAMPIONSHIP

Tapahtuma, jonka lippymyynnillä rikottiin ennätysjä viime kotikisoissa

FAKTAT

- Seuraava haettava vuosi: 2022
- Hakuprosessia uudistetaan parhaillaan
- Järjestetään vuosittain vuodenvaihteessa
- 1-2 viikkoa ja 30 ottelua
- 10 eri maajoukkuetta
- Järjestetty Suomessa 5 kertaa, edellisen kerran 2016 Helsingissä

VENUE

- 2 hallia vain joukkueiden käyttöön kilpailuiden ajaksi
- Kansainväliset vaatimukset täyttävä kaukalo
- Joukkueiden lämmittelyä varten tarjottava erillinen tila
- Erilliset tilat videotuomareille, tulospalvelulle, doping-kontrollille, ensiavulle, VIP-vieraille ja toimistolle

YHTEISTYÖTAHOT

- KANSALLINEN LAJILIITTO
Suomen Jääkiekkoliitto
- PAIKALLISIA TOIMIJOITA
- Tappara
 - Ives Jääkiekko
 - Koovee Jääkiekko

"Tampereen voidaan hyvistä syistä sanoa olevan suomalaisen jääkiekon pääkaupunki. Jääkiekko on oleellinen osa kaupungin historiaa, mutta kuuluu kiinteästi myös Tampereen nykyhetkeen. Tapahtumien näkökulmasta Tampereella on aito halu olla aktiivinen kaupunki, jossa tapahtuu. Tapahtumajärjestäjien on helppo tulla Tampereelle ja saada kaupungilta konkreettista tukea tapahtuman järjestämisessä, olipa kyse isoista tai pienemmistä tapahtumista - sillä on iso merkitys onnistuneen tapahtuman järjestämisessä."

Henna Malmborg, viestintäpäällikkö Suomen Jääkiekkoliitto

KORIPALLON EM-KILPAILUT FIBA EURO BASKET

Maailman suosituin sisälaji kasvattaa koko ajan suosiotaan Suomessa

FAKTAT

- Seuraava haettava vuosi: 2021
- Haku alkaa 2 vuotta aikaisemmin lokakuussa
- Järjestetään joka neljäs vuosi elokuussa
- 2-3 viikkoa ja 76 ottelua
- 24 eri maajoukkuetta
- Järjestetty Suomessa kerran aikaisemmin 1967 Helsingissä ja Tampereella
- 2017 yksi alkusarjoista käytiin Helsingissä

VENUE

- Finaalissa vähintään 15 000 katsomapaikkaa
- Alkusarjoissa vähintään 6 000 katsomapaikkaa
- Hallin sisällä 4 pukuhuonetta joukkueiden käyttöön
- Vähintään 2 harjoituslattia joukkueiden käyttöön
- Käytettävään kentän tulee täyttää FIBA:n level 1-kenttävaatimukset

YHTEISTYÖTAHOT

- KANSALLINEN LAJILIITTO
Suomen Koripalloliitto
- PAIKALLISIA TOIMIJOITA
- Tampereen Pyrintö
 - Rahanen Pyrkivä

"Viimeiset kaksi vuotta Tampereella on pelattu suuren juniorikoripalloturnauksen yhteydessä miesten maaoletut. Konsepti kehitettiin yhdessä Tampereen kaupungin ja yhteistyöseuran kanssa. Tampereen kaupungilla oli merkittävä rooli tapahtuman tukijana, kaupunki esimerkiksi auttoi ottelumarkkinoinnissa antamalla tapahtuman käyttöön kaupungin mainosintaelementtejä. Ottelutapahtumat ovat olleet hienoja yhteistyötahojen ansiosta, katsojamäärät olivat vuonna 2015 yli 7 000 katsojaa ja vuonna 2016 yli 6 000 katsojaa. Järjestämme ottelun Tampereella myös vuonna 2017."

Timo Vertin, myyntijohtaja Suomen Koripalloliitto

LENTOPALLON MM-KILPAILUT FIVB VOLLEYBALL MEN'S WORLD CHAMPIONSHIP

Lajin lipulaivatapahtuma tavoittaa satoja miljoonia faneja ympäri maailman

FAKTAT

- Seuraava haettava vuosi: 2026
- Haku alkaa 6 vuotta aikaisemmin marraskuussa
- Järjestetään joka neljäs vuosi syyskuussa
- 3-4 viikkoa ja 103 ottelua
- 24 eri maajoukkuetta
- Ei järjestetty Suomessa vielä kertaakaan

VENUE

- Finaalissa vähintään 15 000 katsomopaikkaa
- Kentän yläpuolella tulee olla 12,5m tilaa
- FIVB:n hyväksymä 18m:n matto
- Kentän sivuilla 5m ja päädyissä 6,5m vapaa alue
- Hallin lämpötila tulee säätää 16-25°C
- Verkkotopot sijoitettava maahan 1 metrin päästä kentän reunasta

YHTEISTYÖTAHOT

- KANSALLINEN LAJILIITTO
- Suomen Lentopalloliitto
- PAIKALLISIA TOIMIJOITA
- Rantaperkön Isku
 - Kalevan Lentopallo
 - Tampereen Kisatoverit

"Tampereen etaja lentopallon arvokisoille on ennen kaikkea hyvä saavutettavuus ja maantieteellinen sijainti, lentopallon arvokisojen pitkät perinteet ja Pirkanmaan seudun laaja harrastajakanta. Tampereen kaupunki on sekä imagoltaan että käytännön toimitaan tapahtuma- ja urheiluympönteinen kaupunki, mikä auttaa järjestäjiä luomaan kaupunkiin onnistunutta ja viihdyttävää tapahtumaa. Hakemetsän jäähalli täyttää lajin EM-tason vaatimukset ja on pelillisiltä puitteiltaan varsin hyvin lentopalloon sopiva, tosin ottelutapahtuman elävöittämisen kannalta halli on toiminnoltaan kapea. Muissa Tampereen hallissa puitteet ei ole arvokisoja ajatellen riittävät, joten uusi monitoimihalli on odotettu liia myös lentopalloilijoiden keskuudessa."

Päivi Harri, tapahtumapäällikkö Suomen Lentopalloliitto

LENTOPALLON EM-KILPAILUT CEV MEN'S EUROPEAN VOLLEYBALL CHAMPIONSHIP

Suomi lähestyy Euroopan kärkeä maailman harrastetuimmassa lajissa

FAKTAT

- Seuraava haettava vuosi: 2021
- Haku alkaa 2 vuotta aikaisemmin syyskuussa
- Järjestetään joka toinen vuosi syyskuussa
- 1-2 viikkoa ja 103 ottelua
- 24 eri maajoukkuetta
- Ei järjestetty Suomessa vielä kertaakaan
- Suomi hakenuu järjestettäväksi 2019

VENUE

- Finaalissa vähintään 5 000 katsomopaikkaa
- Alkurasjoissa vähintään 2 000 katsomopaikkaa
- Kentän yläpuolella tulee olla 12,5m tilaa
- Tilaa pelikentälle tulee olla vähintään 35m x 24,5m
- Verkkotopot sijoitettava maahan 1m päästä kentän reunasta

YHTEISTYÖTAHOT

- KANSALLINEN LAJILIITTO
- Suomen Lentopalloliitto
- PAIKALLISIA TOIMIJOITA
- Rantaperkön Isku
 - Kalevan Lentopallo
 - Tampereen Kisatoverit

"Tampere on ollut Suomessa kansainvälisen lentopallon kotikenttä jo pitkään. Suurin osa lentopallon kansainvälisistä otteluista on pelattu juuri Tampereen jäähallissa. Tampereen eduksi ovat muodostuneet kustannustehokkuus sekä maantieteellinen sijainti. Kaupungin kanssa yhteistyö on ollut kiitettävää, ja viiposin aikana tapahtumien ympärillä toimineet henkilöt ovat tulleet tutuksi. Lentopallon kannalta uusi monitoimihalli on äärimmäisen mielenkiintoinen, ja toivottavaa on, että jo rakennusvaiheessa huomioon otettaisiin kansainväliset ottelut mahdollistavat tilat."

Jääna Laurila, huippu-urheilun hallintopäällikkö Suomen Lentopalloliitto

MUODOSTELMALUISTELUN MM-KILPAILUT ISU WORLD SYNCHRONIZED SKATING CHAMPIONSHIPS

Suosittu joukkuelaji jonka menestynein maa on Suomi

FAKTAT

- Seuraava haettava vuosi: 2020
- Haku alkaa 3 vuotta aikaisemmin helmikuussa
- Järjestetään vuosittain huhtikuussa
- 2 kilpailupäivää
- 25 joukkuetta 20 maasta
- Järjestetty Suomessa 2003 ja 2011, molempina kertoina Helsingissä
- Kilpailut myönnetty Suomelle 2019

VENUE

- Vähintään 6 000 katsomopaikkaa
- 1 harjoitushalli kilpailijoiden käyttöön
- Vähintään 6 pukuhuonetta joukkueiden käyttöön
- Erittäin tila jään vierestä kilpailijoiden pisteiden kuulemistä varten
- Jään lämpötila tulee olla säädettävissä lajille sopivaksi (-7-8°C)

YHTEISTYÖTAHOT

- KANSALLINEN LAJILIITTO
- Suomen Taitoluisteluliitto
- PAIKALLISIA TOIMIJOITA
- Tappara Taitoluistelu
 - Kooeve Taitoluistelu

"Tampere on yksi Suomen suurista ja menestyneistä luistelukaupungeista ja siellä on jo pitkään tehty hyvää ja laadukasta työtä tapahtumien parissa. Yksi Tampereen suurimmista valtiokoristeista on hyvät liikenneyhdyt: se on helposti saavutettavissa niin kotimaisille kuin kansainvälisillekin kilpailijoille ja katsojille. Tampere on ehdottomasti potentiaalinainen tapahtumakaupunki isollekin arvokilpailulle, ja Suomen Taitoluisteluliitossa seurataan mielenkiinnolla uuden monitoimihallin vaihetta."

Otti Wuorenhelmo, toiminnanjohtaja Suomen Taitoluisteluliitto

YLEISURHEILUN SISÄRATOJEN MM-KILPAILUT IAAF WORLD INDOOR CHAMPIONSHIPS

Yksi suomalaisten suosikkilajeista kiinnostaa kaikissa ikäluokissa

FAKTAT

- Seuraava haettava vuosi: 2022
- Haku alkaa 3 vuotta aikaisemmin tammikuussa
- Järjestetään joka toinen vuosi maaliskuussa
- 3 kilpailupäivää, yleensä perjantaista sunnuntaihin
- 500 urheilijaa 160 maasta
- Ei järjestetty Suomessa vielä kertaakaan

VENUE

- IAAF Indoor athletics facility-serfikaatin saanut areena
- Vähintään 5 000 katsomoa paikkaa
- Vähintään 8 soikeaa ja 6 suoraa juoksurataa
- 1 harjoitushalli urheilijoiden käyttöön
- Vähintään 1 huipputuokan videotuula ja äänentoisto areenassa

YHTEISTYÖTAHOT

KANSALLINEN LAJILIITTO
Suomen Urheiluliitto

PAIKALLISIA TOIMIKOITA

- Tampereen Pyrintö
- Ikuin Viire
- Tampereen Urheilijat

"Tampereen kaupunki on edelläkävijänä toteuttamaan ja olemaan tukena paikallisille seuroille järjestäessä eri tasoisia kilpailuita ja tapahtumia. Kaupunki on panostanut olosuhteiden saattamiseen sille tasolle, josta myös isot yleisurheilun arvokilpailut onnistuvat erinomaisesti tasolla. Myös kaupungin eri toimintayksiköiden välillä tieto liikkuu ketterästi ja itse kisajärjestäminen saa tehtyä oman työn ilman viivettä. Tampereella yleisurheilun kilpailuita pääasiassa järjestää yksi Suomen johtavista urheiluseuroista, Tampereen Pyrintö. Se on kokonut järjestäjä eri tasoissa kilpailuissa ja tapahtumissa jo vuosikymmenten ajoilta."

Mika Muukka, kilpailupäällikkö Suomen Urheiluliitto

YLEISURHEILUN SISÄRATOJEN EM-KILPAILUT EAA EUROPEAN ATHLETICS INDOOR CHAMPIONSHIPS

Tapahtuma joka houkuttelee yhden viikonlopun ajaksi paikan päälle kymmeniä tuhansia katsojia

FAKTAT

- Seuraava haettava vuosi: 2023
- Haku alkaa 6 vuotta aikaisemmin marraskuussa
- Järjestetään joka toinen vuosi maaliskuussa
- 3 päivää ja 26 kilpailua
- 600 urheilijaa 50 maasta
- Ei järjestetty Suomessa vielä kertaakaan

VENUE

- 1 pukuhuone miehille ja 1 naisille
- Areenan yhteydessä oltava lämmitteilytilat
- Vähintään 1 harjoitushalli
- 500 katsomoa paikkaa tulee luovuttaa EAA:n VIP-vieraille
- Erilliset tilat toimistoille, ensiavulle, medialle, doping-kontrollille, teknikalalle ja VIP-vieraille

YHTEISTYÖTAHOT

KANSALLINEN LAJILIITTO
Suomen Urheiluliitto

PAIKALLISIA TOIMIKOITA

- Tampereen Pyrintö
- Ikuin Viire
- Tampereen Urheilijat

"Tampere tunnetaan vahvana palloliikuntakaupunkina, mutta yleisurheilulla on myös oma selkeä jalansijansa tampereläisten keskuudessa. Tampereen Pyrintö pitää huolen, että lajiin kiinnostuneille on toimintaa ympäri vuoden ja lajiin seuraaville hienoja tapahtumia seurattavaksi vuodesta toiseen. Tampere on todellinen tapahtumakaupunki, minkä osoittaa mm. kaupungin vahva tuki niin tapahtumien haku- kuin toteutusvaiheissa."

Jaana Forsberg, tapahtumapäällikkö Suomen Urheiluliitto

Lähteet:

IESF-International e-Sports Federation
IFAGG-International Federation of Aesthetic Group Gymnastics
IHIF-International Ice Hockey Federation
FIBA Europe-International Basketball Federation Europe
FIVB-International Volleyball Federation
CEV-European Volleyball Confederation
ISU-International Skating Union
IFF-International Floorball Federation
FIG-International Federation of Gymnastics
IAAF-International Association of Athletics Federations
EAA-European Athletic Association

Suomen elektronisen urheilun liitto
Suomen Voimisteluliitto
Suomen Jääkiekkoliitto
Suomen Koripalloliitto
Suomen Lentopalloliitto
Suomen Taitoluisteliitto
Suomen Salibandyliitto
Suomen Urheiluliitto

Matilda Salminen

matilda.salminen@elsanet.fi
p. +35840264443
Julkaisu 5/2017
Liitteenä opintamateriaalia
All Sports Tampere: Monitöimintäalueen mahdolliset urheilun suur tapahtumat 2020-2030

Kuvat:

Jareenakuivat/ SRV
Elektronisen urheilun MM/ CC BY 2.0 Jacob Wells
Joukkuevoimistelun MM/ Sami Iivonen
Jääkiekon MM/ Lejonat.fi
Jääkiekon nuorten MM/ Lejonat.fi
Koripallon EM/ Pteri Jaakkola
Lentopallon MM/ CC BY-NC 2.0 Mariusz Cieszewski
Lentopallon EM/ Tuomas Pelto
Muodotelmaluistelu MM/ Sari Niskanen
Salibandy MM/ Ville Vuorinen
Rytmiäisen voimistelun MM/ CC BY tpower1978
Taitoluistelu MM/ Sari Niskanen
Taitoluistelu EM/ Sari Niskanen
Yleisurheilun sisäratojen MM/ CC BY Filip Bossuyt
Yleisurheilun sisäratojen EM/ CC BY 2.0 Guillaume Baviere

Taitto:

Jasu Rossi / Pukkimäki
http://pukkimaki.fi
jasu@pukkimaki.fi

